

ROČNÁ ZÁVEREČNÁ SPRÁVA

O ČINNOSTI
SLOVENSKEHO NÁRODNÉHO
STREDISKA PRE LUDSKÉ
PRAVA ZA ROK

2019

Obsah

I. IDENTIFIKÁCIA ORGANIZÁCIE	5
II. POSTAVENIE A ÚLOHY	6
III. FINANČNÉ HOSPODÁRENIE	8
IV. ORGANIZAČNÁ ŠTRUKTÚRA	9
V. ČINNOSŤ A VÝSTUPY	11
A. Monitoring a výskum dodržiavania ľudských práv a zákazu diskriminácie a zhromažďovanie informácií o rasizme, xenofóbii a antisemitizme	11
B. Hodnotenie dodržiavania ľudských práv a zákazu diskriminácie a vypracúvanie a uverejňovanie správ o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike a vypracúvanie a uverejňovanie správ a odporúčaní o otázkach súvisiacich s diskrimináciou	14
C. Výchova a vzdelávanie v oblasti ľudských práv a zásady rovnakého zaobchádzania.....	15
D. Právna pomoc obetiam diskriminácie a prejavov intolerancie, právne poradenstvo v oblasti ľudských práv, odborné stanoviská vo veciach diskriminácie, právne zastupovanie v civilných súdnych konaniach v antidiskriminačných sporoch, vystupovanie v procesnom postavení osobitného subjektu, nezávislé zisťovania týkajúce sa diskriminácie.....	26
E. Informačno-dokumentačné a knižničné služby.....	29
F. Publikačná činnosť	31
G. Spolupráca na národnej úrovni v oblasti ochrany a podpory ľudských práv a nediskriminácie	32
H. Spolupráca so zahraničnými organizáciami a inštitúciami	40
I. Propagácia a styk s verejnosťou.....	53

I. IDENTIFIKÁCIA ORGANIZÁCIE

Názov:

Slovenské národné stredisko pre ľudské práva

Sídlo:

Laurinská 18, 811 01 Bratislava 1

IČO:

30 807 549 (pridelené Štatistickým úradom SR)

Štatutárny orgán:

Mgr. Katarína Szabová – výkonná riaditeľka (do 08.12.2019)

Mgr. et Mgr. Tomáš Földes – dočasne poverený vedením (od 09.12.2019)

Forma zriadenia:

Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a Organizáciou Spojených národov o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva - Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 29/1995 Z. z.

Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 308/1993 Z. z. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva v znení neskorších predpisov

Právna forma:

Nezávislá právnická osoba zriadená zákonom

Nezapisuje sa do Obchodného registra

Riadiaci a kontrolný orgán:

Správna rada

Predseda Správnej rady:

JUDr. Renáta Kopperová (do 22.03.2019)

JUDr. Zuzana Številová (od 22.03.2019)

Kontrolný orgán na hospodárenie s finančnými prostriedkami:

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Kontakt:

telefón: 02/208 501 14

e-mail: info@snslp.sk

www.snslp.sk

Facebook @Stredisko

Twitter @StrediskoSNSLP

Instagram @snslp_snchr

II. POSTAVENIE A ÚLOHY

Slovenské národné stredisko pre ľudské práva (ďalej len „Stredisko“) bolo zriadené zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 308/1993 Z. z. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva (ďalej len „zákon č. 308/1993 Z. z.“), s účinnosťou od 1. januára 1994 na základe medzinárodnej zmluvy (Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a Organizáciou Spojených národov o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva - Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 29/1995 Z. z.). Podľa citovaného zákona je Stredisko nezávislou právnickou osobou sui generis, ktorá sa nezapisuje do Obchodného registra.

Podrobnosti o vnútorných pomeroch Strediska upravuje Štatút Strediska, ktorý je v súlade s citovanou medzinárodnou zmluvou, obsahujúcou tiež záväzok vlády Slovenskej republiky (ďalej len „SR“) finančne zabezpečiť udržateľnosť a právnu a prevádzkovú nezávislosť Strediska.

Stredisko ako nezávislá právnická osoba plní nezastupiteľné úlohy v oblasti ľudských práv a základných slobôd a dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania.

Od roku 2004 je činnosť Strediska úzko spätá s uplatňovaním antidiskriminačnej legislatívy v SR, kedy zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) ustanovil Stredisko ako jedinú slovenskú inštitúciu pre rovnoprávnosť, t. j. pre posudzovanie dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania podľa antidiskriminačného zákona.

Stredisko v zmysle zákona č. 308/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov najmä:

- monitoruje a hodnotí dodržiavanie ľudských práv a dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania podľa antidiskriminačného zákona,
- zhromažďuje a na požiadanie poskytuje informácie o rasizme, xenofóbii a antisemitizme v SR,
- uskutočňuje výskumy a prieskumy na poskytovanie údajov v oblasti ľudských práv, zhromažďuje a šíri informácie v tejto oblasti,
- pripravuje vzdelávacie aktivity a podieľa sa na informačných kampaniach s cieľom zvyšovania tolerancie spoločnosti,
- zabezpečuje právnu pomoc obetiam diskriminácie a zastupuje účastníkov v konaní vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania podľa antidiskriminačného zákona,
- vydáva na požiadanie fyzických osôb alebo právnických osôb alebo z vlastnej iniciatívy odborné stanoviská vo veciach dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania podľa antidiskriminačného zákona,
- vykonáva nezávislé zisťovania týkajúce sa diskriminácie,
- vypracúva a uverejňuje správy a odporúčania o otázkach súvisiacich s diskrimináciou,
- poskytuje knižničné služby a iné služby v oblasti ľudských práv.

Stredisko každoročne, do 30. apríla, vypracúva a uverejňuje na svojom webovom sídle (pojem je súhrnný pre termíny webové sídlo a webová stránka) Správu o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike za predchádzajúci rok, ktorú pred zverejnením prerokúva Správna rada Strediska na svojom zasadnutí.

Stredisko pri plnení úloh spolupracuje s orgánmi štátnej správy, územnej samosprávy, mimovládnyimi organizáciami, ktoré pôsobia v oblasti ľudských práv, s medzinárodnými organizáciami pôsobiacimi v tejto oblasti a s partnerskými organizáciami v zahraničí, pôsobiacimi v oblasti ľudských práv. V súvislosti s postavením Strediska na medzinárodnej úrovni (ako národná inštitúcia na ochranu a podporu ľudských práv je členom európskej siete ENNHRI a ako orgán pre rovné zaobchádzanie je členom európskej siete EQUINET) sa Stredisko zameriava na plnenie úloh vyplývajúcich z členstva v týchto medzinárodných zoskupeniach.

Všetky svoje zákonné úlohy a kľúčové aktivity vyvíja Stredisko aj v regiónoch prostredníctvom 3 regionálnych kancelárií v Žiline, Banskej Bystrici a Košiciach.

III. FINANČNÉ HOSPODÁRENIE

Ministerstvo financií SR doručilo Stredisku listom zo dňa **12.12.2018** pod č. MF/019698/2018-442 záväzný limit dotácie zo štátneho rozpočtu na rok 2019 na financovanie jeho činnosti v sume 787 215 €. Táto suma zahŕňala dotáciu na bežné výdavky v sume 769 715 € a dotáciu na kapitálové výdavky v sume 17 500 €.

Finančné prostriedky predmetu dotácie podliehajú povinnému zúčtovaniu so štátnym rozpočtom v zmysle § 8a ods. 7 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších prepisov, ktorého spôsob určí Ministerstvo financií SR.

Stredisko je v rozpočtovej schéme Ministerstva financií SR zaradené medzi „ostatné subjekty verejnej správy“ a podľa pokynu Ministerstva financií SR č. MF/27059/2008-311 je povinné predkladať na hodnotenie plnenia rozpočtu verejnej správy súvahu, výkaz ziskov a strát a ďalšie požadované výkazy Ministerstvu financií SR a Štátnej pokladnici.

Tento záväzný limit dotácie bol rozpracovaný do rozpočtu Strediska na jednotlivé položky, zaevidovaný na Ministerstve financií SR do štátneho rozpočtu **21.05.2019** a schválený Uznesením Správnej rady Strediska č. 555.

Stredisko hospodári s finančnými prostriedkami a vedie účtovníctvo podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov a v súlade s Opatrením Ministerstva financií SR, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovnej osnove pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky č. MF/16786/2007-31.

Výročná správa o hospodárení Strediska za rok 2019 tvorí samostatnú správu, ktorú v zmysle § 3a ods. 7 písm. k) schvaľuje Správna rada Strediska. Po schválení bude dostupná na webovej stránke Strediska.

IV. ORGANIZAČNÁ ŠTRUKTÚRA

Schéma organizačnej štruktúry tvorí prílohu Organizačného poriadku Slovenského národného strediska pre ľudské práva a verzia aktuálna v roku 2019 bola prijatá **12.12.2018**. Z dôvodu nedostatočných finančných prostriedkov nemohlo Stredisko plne obsadiť všetky vytvorené pracovné miesta. Počas roku 2019 Stredisko zamestnávalo v priemere 21,7 zamestnancov a zamestnankýň.

Tabuľka č. 1: Schéma organizačnej štruktúry Strediska a stav obsadenia pracovných miest k 31.12.2019

Schéma organizačnej štruktúry Strediska

Výkonný riaditeľ		
I. Kancelária výkonného riaditeľa	a) Vedúci/vedúca kancelárie výkonného riaditeľa	1 miesto
	b) Asistent/asistentka výkonného riaditeľa	1 miesto
	c) Asistent/asistentka	1 miesto (neobsadené)
I.A Oddelenie Národné kontaktné miesto pre podnikanie a ľudské práva	a) Právnik/právnička	2 miesta (neobsadené)
I.B Oddelenie vonkajších vzťahov	a) Právny špecialista/Právna špecialistka pre vonkajšie vzťahy	2 miesta (1 neobsadené)
	b) Referent/referentka pre vonkajšie vzťahy	3 miesta (2 neobsadené)
	c) Špecialista/špecialistka komunikácie	2 miesta (1 neobsadené)
II. Odbor výskumu a vzdelávania	a) Vedúci/vedúca odboru	
	b) Lektor/lektorka	5 miest (2 neobsadené)
	c) Výskumný pracovník/ výskumná pracovníčka	4 miesta (2,5 neobsadené)
	d) Absolventská prax: lektor/lektorka	1 miesto (neobsadené)
	e) Absolventská prax: výskumný pracovník/ výskumná pracovníčka	1 miesto (neobsadené)
III. Odbor právnych služieb	a) Vedúci/vedúca odboru	

	b) Právnik/právnička	10 miest (6 neobsadených)
	c) Právny referent/právna referentka	2 miesta (neobsadené)
	d) Absolventská prax: právny referent/právna referentka	1 miesto (neobsadené)
IV. Regionálne kancelárie	A) Banská Bystrica	
	- právnik/právnička	1 miesto
	- lektor/lektorka	1 miesto (neobsadené)
	- odborný pracovník/odborná pracovníčka	1 miesto (neobsadené)
	- absolventská prax: právny referent/ právna referentka	1 miesto (neobsadené)
	B) Žilina	
	- právnik/právnička	1 miesto
	- lektor/lektorka	1 miesto
	- odborný pracovník/odborná pracovníčka	1 miesto (neobsadené)
	- absolventská prax: právny referent/ právna referentka	1 miesto (neobsadené)
	C) Košice	
	- právnik/právnička	1 miesto
	- lektor/lektorka	1 miesto
	- odborný pracovník/odborná pracovníčka	1 miesto (neobsadené)
	- absolventská prax: právny referent/ právna referentka	1 miesto (neobsadené)

V. ČINNOSŤ A VÝSTUPY

Činnosť Strediska sa v roku 2019 zameriavala najmä na plnenie úloh vymedzených:

- v zákone o Stredisku,
- v Pláne činnosti Strediska na rok 2019,
- v národných akčných plánoch a koncepciách,
- ako aj úloh súvisiacich s medzinárodným postavením Strediska.

A.

Monitoring a výskum dodržiavania ľudských práv a zákazu diskriminácie a zhromažďovanie informácií o rasizme, xenofóbii a antisemitizme

1. Monitoring dodržiavania ľudských práv a dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania

1.1 Monitoring médií so zameraním na dodržiavanie základných práv a slobôd, dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike

Pre potreby vypracovania každoročnej Správy o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike za rok 2019 boli počas celého roka 2019 cielene zhromažďované informácie a dáta.

Monitoring ako plánovanú systematickú činnosť zameranú na centrálné zhromažďovanie, selektovanie, spracovanie a uchovanie informácií v oblasti ľudských práv a dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania podľa stanovených postupov a metodológie Stredisko vykonávalo priebežne a nepretržite počas celého roka 2019. Monitoring médií v roku 2019 bol zameraný na priebežnú pravidelnú selekciu článkov a informácií podľa tém a oblastí, tvorbu databázy pre poskytovanie údajov a šírenie informácií v konkrétnej oblasti ľudských práv, poskytovanie pravidelných a ad hoc výstupov kvantitatívnej analýzy získaných údajov a obsahovú analýzu medializovaných káuz súvisiacich s danou oblasťou.

V rámci poskytovania tematicky spracovaného monitoringu na požiadanie pre interné potreby boli v roku 2019 spracované aj osobitné výbery článkov. Výsledky monitoringu médií so špeciálnym zameraním na tému diskriminácie v zmysle antidiskriminačného zákona slúžili aj v roku 2019 pri príprave podkladov pre vzdelávacie aktivity a odborné stanoviská Strediska, ako aj pri poskytovaní pomoci klientom Strediska.

1.2 Monitoring ohľadom výskytu Slovenského národného strediska pre ľudské práva v médiách

V roku 2019 bol priebežne vypracovávaný výber článkov a prepisov relácií zo slovenských printových a elektronických médií, v ktorých sa v akejkoľvek súvislosti vyskytol názov Strediska. Spolu to bolo 230 výstupov.

1.3 Monitoring prípadov sexuálneho obťažovania a šikanovania žien na pracovisku za rok 2018 (úloha vyplývajúca z Národného akčného plánu na prevenciu a elimináciu násilia na ženách na roky 2014-2019)

V roku 2019 bol priebežne vykonávaný monitoring prípadov sexuálneho obťažovania a šikanovania žien na pracovisku, a to prostredníctvom podnetov podaných Stredisku a monitoringu médií. Správa z monitoringu je dostupná na webovej stránke Strediska (http://www.snslp.sk/CCMS/files/Monitoring_sexu%C3%A1lneho_ob%C5%A5a%C5%BEovania_%C5%BEien_2018.pdf).

2. Zhromažďovanie a poskytovanie informácií o rasizme, xenofóbii a antisemitizme v Slovenskej republike

Stredisko osobitne mapovalo dianie v oblasti extrémizmu na Slovensku prostredníctvom každodenného monitoringu médií. Zhromažďovanie informácií o rasizme, xenofóbii a antisemitizme Stredisko kontinuálne uskutočňovalo v rámci špecializovaného monitoringu médií so zameraním na prejavy rasizmu, xenofóbie a antisemitizmu v SR.

3. Výskumy a prieskumy na poskytovanie údajov v oblasti ľudských práv a zákazu diskriminácie

3.1 Prieskum regulácie šikany a diskriminácie v školských poriadkoch

V roku 2019 Stredisko vo svojej výskumnej činnosti nadviazalo na výsledky výskumu Šikana a kyberšikana na školách z roku 2018, a realizovalo analýzu dokumentov upravujúcich prevenciu a riešenie šikanovania a kyberšikanovania žiakov a žiačok 160 základných škôl. Zameralo sa na problematiku stavu rozpracovania postupov, opatrení a metód pri prevencii a riešení šikanovania a kyberšikanovania vo vnútorných predpisoch základných škôl podľa Smernice Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR č. 36/2018 k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov v školách a školských zariadeniach. Výskumná správa je dostupná na webovej stránke Strediska (http://www.snslp.sk/CCMS/files/Spr%C3%A1va_o_prieskume_dokumentov_z%C3%A1kladn%C3%BDch_%C5%A1k%C3%B4l.pdf).

Výstupom analytických aktivít zameraných na šikanovanie a kyberšikanovanie je aj informačný leták zacielený na žiačky a žiakov základných škôl, ktorým Stredisko reaguje na zistenú nedostatočnú znalosť a resilienciu mladých ľudí v tejto oblasti. Leták je dostupný na webovej stránke Strediska (http://www.snslp.sk/CCMS/files/%C5%A1ikana_let%C3%A1k.pdf).

3.2 Výskum k problematike práva na bývanie v Slovenskej republike

Stredisko v roku 2019 realizovalo výskum zameraný na napĺňanie práva na bývanie v SR, na silné a slabé stránky legislatívneho ukotvenia, nástrojov verejných politík a ich praktickej implementácie. Pred realizáciou samotného výskumu Stredisko mapovalo aktuálnu situáciu a konzultovalo potreby aktérov formou okrúhleho stola, ktorý sa uskutočnil **07.03.2019** za účasti šiestich mimovládnych organizácií, Magistrátu hlavného mesta SR Bratislavy a Úradu splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity.

Výskum pozostával z dvoch častí:

- Kvantitatívny prieskum dostupnosti sociálneho bývania v krajských mestách na Slovensku bol realizovaný formou dotazníka, ktorý bol určený pre samosprávy. Zber dát prebehol v druhom kvartáli 2019. Súčasťou výskumu bola analýza základných ukazovateľov (preťaženie nákladov na bývanie a vážna deprivácia bývania).
- Analýza vplyvu deprivácie bývania na napĺňanie základných potrieb bola vypracovaná na základe individuálnych rozhovorov s ľuďmi bez domova alebo ohrozenými bezdomovectvom, expertným rozhovorom a dotazníkom potrieb, ktorý vyplnili ľudia žijúci na ulici.

Súbežne s výskumom bol realizovaný monitoring dobrej praxe zameraný na prevenciu a ukončovanie bezdomovectva, ako aj sociálnu pomoc ľuďom bez domova alebo ľuďom ohrozeným stratou domova. Výskumná správa je dostupná na webovej stránke Strediska (http://www.snslp.sk/CCMS/files/Pravo_na_byvanie.pdf).

Výstupy výskumu boli prezentované formou okrúhleho stola, ktorý sa uskutočnil **09.12.2019**. Cieľom okrúhleho stola bolo predstavenie metodiky a výsledkov výskumu a diskusia k odporúčaniam v oblasti politiky bývania a ukončovania bezdomovectva. Okrúhleho stola sa zúčastnilo päť mimovládnych organizácií, Migračný úrad, Ministerstvo dopravy a výstavby SR, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity a Inštitút pre výskum práce a rodiny.

3.3 Výskum zosúladienie pracovného a súkromného života

V štvrtom kvartáli 2019 Stredisko zrealizovalo prípravnú fázu výskumu zameraného na zosúladienie pracovného a súkromného života. V rámci prípravnej fázy boli zrealizované pracovné stretnutia s Odborom rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, OZ Možnosť voľby a Úniou materských centier pre zmapovanie aktuálnych iniciatív v skúmanej oblasti a príprave partnerstiev pre zber dát. Súčasťou prípravnej fázy bol aj okrúhly stôl „Ako sa žije rodičom na a po materskej dovolenke“

pripravený v spolupráci s Úniou materských centier, ktorý sa uskutočnil **04.12.2019**. Okrúhly stôl bol zameraný na mapovanie slabých miest sociálnej ochrany rodičov, predovšetkým matiek. Súčasťou činností prípravnej fázy bola analýza legislatívy, dostupných výskumov a analýz v predmetnej oblasti, príprava metodiky a výskumných nástrojov. Výstupom prípravnej fázy je Výskumný projekt, na základe ktorého bude realizovaný zber dát a analýza v roku 2020.

B.

Hodnotenie dodržiavania ľudských práv a zákazu diskriminácie a vypracúvanie a uverejňovanie správ o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike a vypracúvanie a uverejňovanie správ a odporúčaní o otázkach súvisiacich s diskrimináciou

1. Správa o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike za rok 2018

1.1 Príprava a tvorba Správy o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike za rok 2018

Vychádzajúc z výsledkov monitoringu, nezávislých zisťovaní, vlastných poznatkov, správ a informácií spolupracujúcich inštitúcií a z podnetov klientov vypracovalo Stredisko Správu o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike za rok 2018. Pre potreby jej vypracovania boli zhromažďované informácie a dáta získané monitoringom – vlastným zisťovaním, cieľovým monitoringom médií, ako aj získavaním relevantných informácií od inštitúcií a organizácií štátnej správy a územnej samosprávy, mimovládnych organizácií pôsobiacich v oblasti ľudských práv a ďalších záujmových a iných inštitúcií formou zasielania cieľených otázok na jednotlivé témy spracované v uvedených správach.

1.2 Zverejnenie Správy o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike za rok 2018 na internetovej stránke Strediska

Správa o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike za rok 2018 bola v súlade so zákonom o zriadení Strediska zverejnená dňa **30.04.2019** na webovej stránke Strediska spolu s informáciou o potrebe prerokovania Správnou radou Strediska. Po prerokovaní Správnou radou Strediska bola zverejnená aktualizovaná verzia dňa **24.06.2019**.

(http://www.snslp.sk/CCMS/files/Spr%C3%A1va_o_%C4%BDP_2018.pdf)

1.3 Aktualizácia štruktúry, príprava a zhromažďovanie podkladov k vypracovaniu Správy o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike za rok 2019

V roku 2019 bola vytvorená pracovná skupina zo zamestnancov a zamestnankýň Strediska pre prípravu Správy o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike za rok 2019 s cieľom nastavenia jednotnej metodiky zberu a vyhodnocovania dát a aktualizácie štruktúry. Štruktúra bude postavená na monitorovaní vybraných ľudských práv, v rámci ktorých budú sledované ohrozené skupiny podľa relevantnosti. Metodika monitorovania dodržiavania ľudských práv vychádza z odporúčaní Úradu vysokej komisárky OSN pre ľudské práva (Human rights indicators. OHCHR, 2012). V roku 2019 pracovná skupina vypracovala súbory indikátorov pre oblasti: právo na bývanie, právo na zdravie, právo na vzdelanie, právo na rovné zaobchádzanie.

C.

Výchova a vzdelávanie v oblasti ľudských práv a zásady rovnakého zaobchádzania

1. Vzdelávacie aktivity

Výchovno-vzdelávacie aktivity v oblasti ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania realizovalo Stredisko v roku 2019 v súlade s Plánom činnosti. Okrem toho uskutočnilo aj ďalšie vzdelávacie aktivity v spolupráci s inými inštitúciami v rámci verejného a súkromného sektora.

Cieľovými skupinami boli v roku 2019:

- žiačky a žiaci základných škôl a žiačky a žiaci stredných škôl,
- žiačky a žiaci v spolupráci s Regionálnym osvetovým strediskom v Nových Zámkoch,
- žiačky a žiaci v spolupráci s Krajským osvetovým strediskom v Nitre,
- študentky a študenti Právnickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici,
- študentky a študenti Akadémie Policajného zboru SR v Bratislave,
- zamestnankyne a zamestnanci Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR,
- zamestnankyne a zamestnanci Ministerstva dopravy a výstavby SR,
- zamestnankyne a zamestnanci Ministerstva financií SR,
- zamestnankyne a zamestnanci Ministerstva hospodárstva SR,
- zamestnankyne a zamestnanci Ministerstva kultúry SR,
- zamestnankyne a zamestnanci Úradu vlády SR,
- zamestnankyne a zamestnanci Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Poprade,

- zamestnankyne a zamestnanci Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie (ďalej len „CPPPaP“) v Tvrdošíne,
- zamestnankyne a zamestnanci Extrémistického skríningového centra Národnej kriminálnej agentúry,
- zamestnankyne a zamestnanci Centra voľného času v Starej Turej,
- pedagogické zamestnankyne a zamestnanci v spolupráci s Metodicko-pedagogickým centrom v Bratislave,
- pedagogické zamestnankyne a zamestnanci CPPPaP Rimavská Sobota,
- zamestnankyne a zamestnanci Národného osvetového centra Košice,
- zamestnankyne a zamestnanci Domova dôchodcov a domova sociálnych služieb Luna v Brezne,
- zamestnankyne a zamestnanci Špecializovaného zariadenia Kotva pri Domove dôchodcov a domove sociálnych služieb Luna v Brezne,
- osoby v Ústave na výkone trestu odňatia slobody v Bratislave
- zamestnankyne a zamestnanci spoločnosti Adidas Slovakia, s.r.o.,
- zamestnankyne a zamestnanci spoločnosti ING Global Services and Operations,
- účastníčky a účastníci 6. knižničkeho barcampu vo V-klube v Bratislave.

Stredisko v roku **2019 zrealizovalo celkom 597 vzdelávacích aktivít**, na ktorých sa **zúčastnilo 14 650 účastníkov a účastníčok**. Z hľadiska vekového rozloženia cieľových skupín vzdelávacích aktivít bolo zrealizovaných:

- 388 podujatí pre 9 297 žiačok a žiakov 120 základných škôl,
- 176 podujatí pre celkom 4 631 žiačok a žiakov 60 stredných škôl,
- 33 podujatí realizovaných pre 722 dospelých účastníkov a účastníčok na úrovni 28 inštitúcií, firiem a akcií.

Vzdelávanie v oblasti ľudských práv a nediskriminácie v roku 2019 bolo realizované v témach tvoriacich štandardnú ponuku Strediska (viď tabuľka č. 2). Najviac vzdelávacích aktivít bolo realizovaných na tému Šikana, kyberšikana, mobbing/bossing, Nebezpečenstvá rasizmu a extrémizmu či Ľudské práva.

Tabuľka č. 2: Realizované vzdelávanie podľa tém v roku 2019

Téma	Počet účastníkov/účastníčok	Počet podujatí
Ľudské práva	1 832	78
Nediskriminácia	810	31
Rodová rovnosť	404	17
Holokaust	759	33
Práva dieťaťa	1 186	46
Nebezpečenstvá rasizmu a extrémizmu	3 624	134
Šikana, Mobbing / Bossing, Kyberšikana	4 335	177

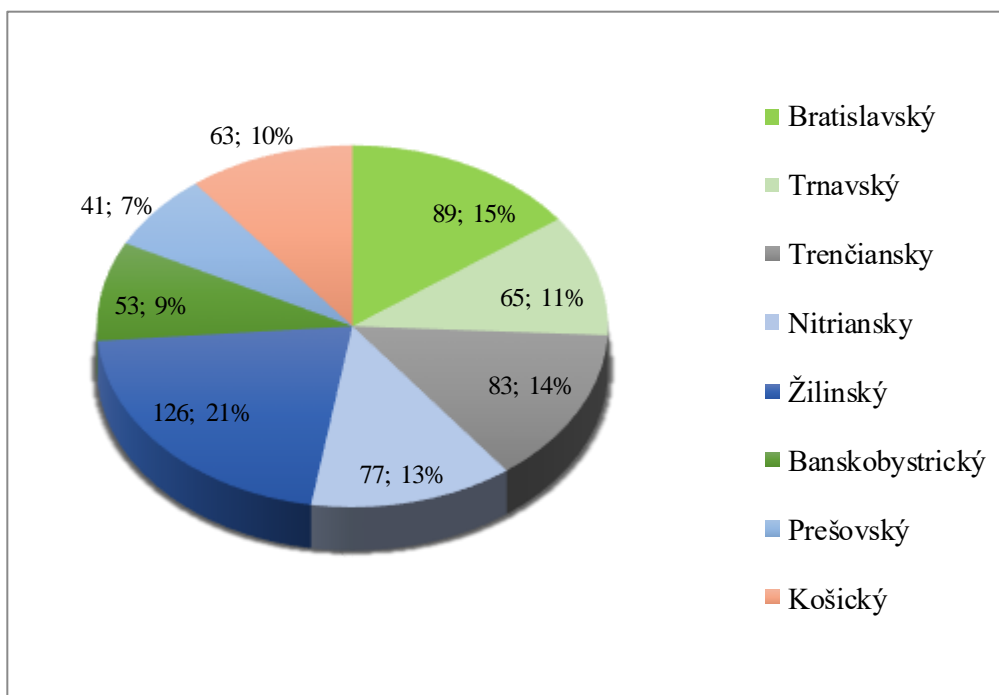
Násilie na ženách; Sexuálne násilie	33	2
Chránené oznamovanie	0	0
Obchodovanie s ľuďmi	718	34
Zodpovednosť, kritické myslenie, ľudské práva	780	36
Iné	105	5
Kombinované témy	64	4

Medzi vzdelávacie aktivity, ktoré Stredisko v roku 2019 realizovalo pod názvom „Iné“, boli zaradené aktivity na tému:

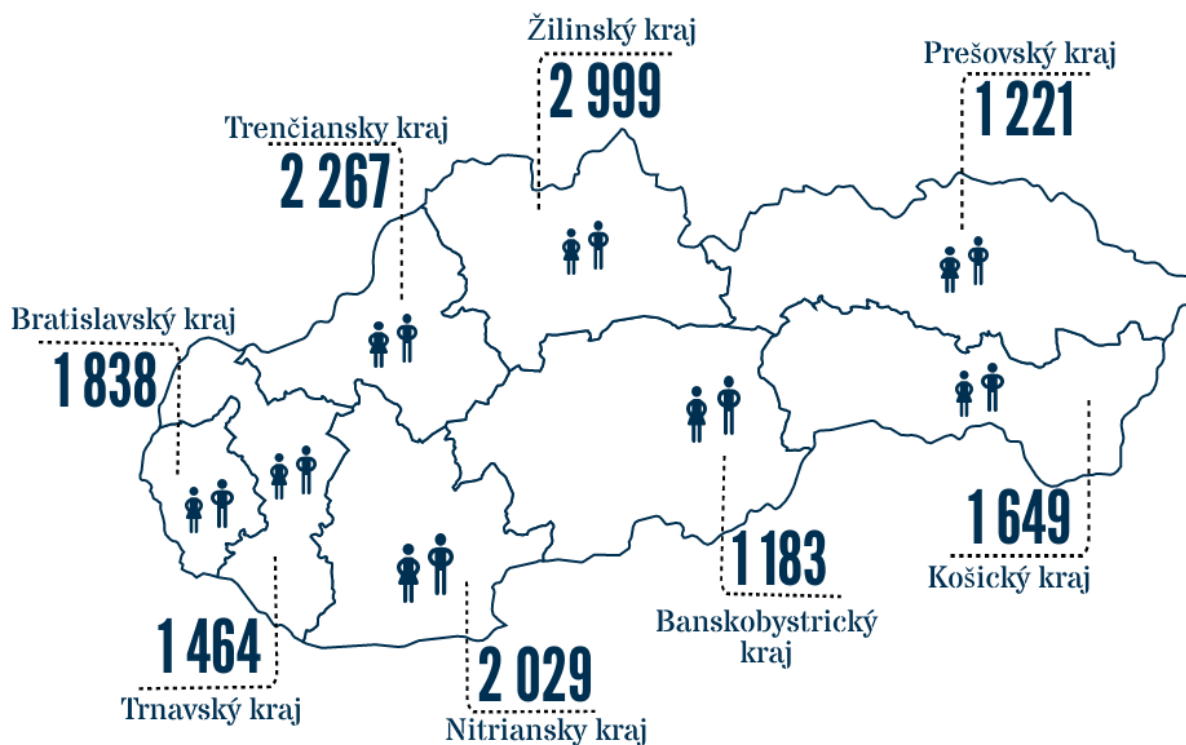
- Manažment rozmanitosti – pre zamestnankyne a zamestnancov spoločností ING Global Services and Operations a Adidas Slovakia, s.r.o.,
- Zákaz mučenia vo výkone trestu odňatia slobody – vzdelávacia aktivita určená pre osoby vo výkone trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia,
- Diverzita v rezorte dopravy a výstavby – vzdelávanie určené pre zamestnankyne a zamestnancov Ministerstva dopravy a výstavby SR,
- Národné inštitúcie pre ľudské práva a ich postavenie v systéme podpory ochrany ľudských práv – prednáška pre študentky a študentov Právnickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici.

Stredisko kladie dôraz na to, aby sa jeho vzdelávacie podujatia realizovali čo najproporčnejšie v rámci všetkých regiónov SR. Vďaka posilneným personálnym kapacitám regionálnej kancelárie v Košiciach a regionálnej kancelárie v Žiline sa podarilo pokryť zvýšený dopyt po aktivitách Strediska. Najviac vzdelávacích aktivít sa uskutočnilo v Žilinskom kraji (126 pre 2 999 účastníčok a účastníkov).

Graf č. 1: Vzdelávacie aktivity podľa krajov v roku 2019

Mapa č. 1: Účastníci a účastníčky vzdelávacích aktivít Strediska v roku 2019 podľa krajov

1.1 Vzdelávacie aktivity určené pre žiakov a žiačky základných a stredných škôl

Stredisko aj v roku 2019 pokračovalo v realizácii vzdelávacích aktivít na prvom a druhom stupni základných škôl a na stredných školách. Školy mali v roku 2019 na výber nasledovné témy:

- Ľudské práva,
- Nediskriminácia,
- Rodová rovnosť,
- Holokaust,
- Nebezpečenstvá rasizmu a extrémizmu,
- Práva dieťaťa,
- Šikana a kyberšikana,
- Obchodovanie s ľuďmi,
- Zodpovednosť, kritické myslenie a ľudské práva.

Každú tému ponúka Stredisko v rôznych variantoch podľa časovej náročnosti (viď tabuľka č. 3). Každá škola mala možnosť vybrať si tému a variant, ktorý jej najviac vyhovuje. Ponukový list so základnými informáciami o jednotlivých témach vzdelávacích aktivít a s krátkym obsahom každého variantu bol rozposlaný na stovky základných a stredných škôl v rámci SR.

Tabuľka č. 3: Varianty vzdelávacích aktivít

Variant	Dĺžka trvania variantu	Obsah variantu
Variant A	2 x 45 minút	krátky úvod o činnosti Strediska, prednášku na zvolenú tému, ktorej súčasťou sú príklady z praxe a v závere diskusiu
Variant B	3 x 45 minút	Variant A + je doplnený o podrobnejšie informácie k danej téme a tematickú skupinovú hru
Variant C	4 x 45 minút	Variant B + účastníci majú možnosť pozrieť si aj krátky dokumentárny film alebo video spoty na danú tému

Mnohé školy prejavujú záujem aj o viac tém počas jedného školského roka, prípadne prejavujú záujem o vzdelávanie na konkrétnu tému pre všetky ročníky. V roku 2019 sa uskutočnilo 564 vzdelávacích aktivít, na ktorých sa zúčastnilo 13 928 žiakov a žiakov, študentov a študentiek, z čoho bolo 388 podujatí pre žiakov a žiačky 120 základných škôl a 176 podujatí pre študentov a študentky 60 stredných škôl.

Podujatia sa konali po celom území SR, pričom najviac sa ich uskutočnilo v Žilinskom kraji. Tak na základných, ako aj na stredných školách, bol najväčší záujem o variant A (spolu 505 podujatí pre celkom 12 468 účastníkov a účastníčok), ktorý najmenej narušuje pravidelný rozvrh na školách. Stredisko realizovalo okrem iného aj 4 vzdelávacie aktivity po dohode so základnými a strednými školami nad rámec štandardnej ponuky, a to v trvaní 5 vyučovacích hodín (5 x 54 min) pre 53 žiakov a žiačok.

Najžiadanejšími témami pre základné a stredné školy v roku 2019 boli Šikana, kyberšikana v počte 170 aktivít (pre 4 157 účastníkov a účastníčok), Nebezpečenstvá rasizmu a extrémizmu v počte 125 aktivít (pre 3 384 účastníkov a účastníčok) a Ľudské práva v počte 76 aktivít (pre 1 081 účastníkov a účastníčok).

V roku 2019 Stredisko spolupracovalo s Krajským osvetovým strediskom v Nitre, Regionálnym osvetovým strediskom v Nových Zámkoch a Regionálnym osvetovým strediskom Levice, ktoré sprostredkovali vzdelávacie aktivity alebo priamo sa podieľali na ich organizovaní, pričom samotné vzdelávanie realizovali lektori a lektorky Strediska. V spolupráci s Múzeom dopravy v Bratislave a Ministerstvom dopravy a výstavby SR sa Stredisko zúčastnilo dňa **25.06.2019** konferencie „Študuj dopravu“, v rámci ktorej poskytovalo informácie o debarierizácii v oblasti dopravy a prístupnosti k dopravným službám v SR.

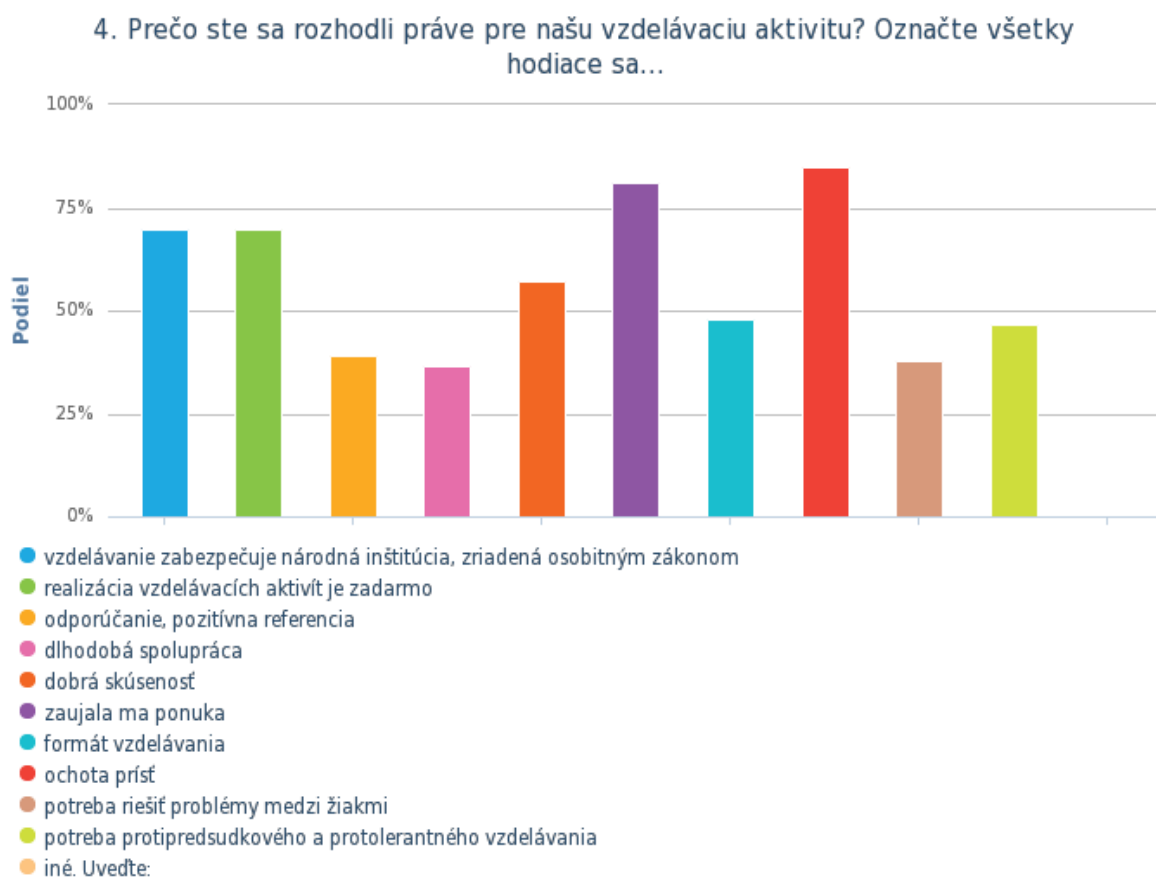
Vzdelávacie aktivity organizované Strediskom sú bezplatné a v prípade záujmu zo strany škôl môžu byť organizované aj v priestoroch knižnice Strediska.

Zisťovanie spätnej väzby k vzdelávacím aktivitám Strediska na základných a stredných školách

Stredisko od septembra 2019 do decembra 2019 distribuovalo základným a stredným školám, na ktorých realizovalo vzdelávacie aktivity, hodnotiaci dotazník spätnej väzby, ktorého cieľom bolo sledovať kvalitu vzdelávacích aktivít. Distribúcia dotazníka spätnej väzby sa realizovala e-mailom alebo osobne bezprostredne po vzdelávacej aktivite, pričom pedagogické zamestnankyne, zamestnanci, riaditeľky a riaditelia, prípadne iné poverené zamestnankyne a zamestnanci škôl po konzultácii so žiačkami a žiakmi odpovedajú na otázky uvedené v dotazníku a hodnotia prácu lektoriek a lektorov Strediska počtom bodov v rámci uvedenej hodnotiacej stupnice. Respondenti dotazníka môžu vyjadriť spokojnosť, nespokojnosť, návrhy na zlepšenie práce lektoriek a lektorov Strediska. Počas sledovaného obdobia Stredisko zozbieralo 79 vyplnených dotazníkov.

Motiváciou na objednanie si vzdelávacej aktivity od Strediska je pre školy najmä ochota Strediska prísť a zaujatie ponukou. Školy oceňujú, že vzdelávanie zabezpečuje národná ľudskoprávna inštitúcia zriadená osobitným zákonom a fakt, že realizácia aktivít je zadarmo. Bližšie informácie sú v Grafe č. 2.

Graf č. 2: Motivácia výberu vzdelávacej aktivity Strediska

Spokojnosť so vzdelávacími aktivitami mohli školy hodnotiť na škále od 1 do 11 bodov (1 bod úplne nespokojný až 11 bodov úplne spokojný), pričom vyhodnotenie spätnej väzby ukázalo nasledovné:

- Bez ohľadu na tému podujatia školy vykázali spokojnosť s obsahom aktivít s priemerným počtom získaných bodov 10,9,
- podobne, školy vykázali vysokú spokojnosť s formou podujatia s priemerným počtom získaných bodov 10,7,
- školy boli rovnako spokojné s mierou získaných nových informácií s priemerným počtom získaných bodov 10,7,
- školy zároveň ocenili vysoký prínos (priemerne 10,3) obsahu aktivít v porovnaní so školskými osnovami.

Vzdelávacie aktivity Strediska splnili alebo predčili očakávania škôl v 97,5 % aktivít, pričom ich považovali za skvelé aktivity (aktivita splnila očakávania 67,1 % – bola to skvelá aktivita; aktivita predčila očakávania 30,4 % – bola to skvelá aktivita). Zároveň je nevyhnutné uviesť, že zo škôl, ktoré poskytli zhodnotenie aktivity, až 44,3 % (35 škôl) spolupracuje so Strediskom pravidelne už niekoľko rokov, zatiaľ čo 27,8 % (22) škôl spolupracovalo v roku 2019 so Strediskom prvýkrát.

V rámci postrehov ku vzdelávacím aktivitám školy pozitívne hodnotili odbornosť, bezproblémovú spoluprácu, priateľský prístup, prístup k žiakom, uvádzanie príkladov z bežného života, ochotu, spôsob komunikácie, ako aj formát vzdelávacej aktivity.

Na základe získaných dát Stredisko dospelo k záveru, že formát vzdelávacích aktivít, ich obsah a forma školám vyhovujú. Výsledky dotazníka spätnej väzby poukazujú okrem pozitívneho hodnotenia aj na fakt, že neustála aktualizácia tém, reagovanie na aktuálne spoločenské témy a problémy, či spôsob podania informácií získavajú spokojnosť základných a stredných škôl s prácou lektoriek a lektorov Strediska.

1.2 Vzdelávacie aktivity určené pre mladých ľudí so zdravotným postihnutím

Stredisko v roku 2019 realizovalo vzdelávanie určené pre mladých ľudí so zdravotným postihnutím na viacerých základných a stredných školách. Celkovo sa uskutočnilo 19 vzdelávacích aktivít pre 340 žiakov a žiačok. Tabuľka č. 4 obsahuje zoznam spolupracujúcich škôl, počet realizovaných aktivít a počet ich účastníkov a účastníčok.

Tabuľka č. 4: Vzdelávacie aktivity pre mladých ľudí so zdravotným postihnutím v roku 2019

Škola	Počet podujatí	Počet účastníkov/účastníčok
Spojená škola s organizačnými zložkami Odborné učilište a Praktická škola, Švabinského 7 v Bratislave	1	22
Spojená škola internátna v Kremnici	8	181
Spojená škola internátna v Bytči	4	53

Spojená základná škola v Šali	2	20
Špeciálna základná škola v Bánovciach nad Bebravou	2	30
Spojená škola Pavla Sabadoša v Prešove	2	64

1.3 Podporovať senzibilizačné a vzdelávacie aktivity zamerané na znižovanie a predchádzanie diskriminácie pre zamestnávateľov a odborové organizácie (úloha vyplývajúca z Akčného plánu predchádzania všetkým formám diskriminácie na roky 2016 – 2019)

Stredisko spolupracovalo s viacerými inštitúciami, na ktorých uskutočnilo vzdelávanie na témy Nediskriminácia, Šikana na pracovisku, Kyberšikana, Manažment rozmanitosti či diverzita (viď tabuľka č.5). Realizovaných bolo 11 vzdelávacích aktivít pre 210 účastníčok a účastníkov, pričom Stredisko v rámci znižovania a predchádzania diskriminácie oslovilo s ponukou vzdelávania všetky ministerstvá, samosprávne kraje, Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, ako aj úrady práce, sociálnych vecí a rodiny v okresných mestách.

Tabuľka č. 5: Prehľad vzdelávacích aktivít pre zamestnávateľov a odborové organizácie

Termín	Inštitúcia	Téma	Počet účastníkov/účastníčok
31.01.2019	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Poprad	Šikana na pracovisku	10
28.02.2019	Základná škola Mateja Lechkého, Košice	Šikana na pracovisku	35
30.05.2019	Adidas Slovakia, s.r.o., Bratislava	Manažment rozmanitosti	14
21.06.2019	ING Global Services and Operations, Bratislava	Manažment rozmanitosti	25
01.07.2019	3. základná škola P. Jilemnického, Zvolen	Nediskriminácia	14
02.07.2019	Obchodná akadémia, Nitra	Kyberšikana	28
17.09.2019	Úrad vlády SR	Nediskriminácia	13
26.09.2019	Ministerstvo dopravy a výstavby SR	Diverzita v rezorte dopravy a výstavby	21
14.10.2019	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	Šikana na pracovisku	16
29.10.2019	Úrad vlády SR	Šikana na pracovisku	16
12.12.2019	Základná škola Užhorodská, Košice	Kyberšikana	18

1.4. Podporovať zvyšovanie právneho povedomia prostredníctvom seminárov a iných vzdelávacích aktivít v problematike násilia v pracovno-právnych vzťahoch (úloha vyplývajúca z Národného akčného plánu na prevenciu a elimináciu násilia na ženách na roky 2014 – 2019)

Problematika násilia na ženách v pracovnoprávných vzťahoch je súčasťou viacerých tém, ktoré sú uvedené v ponukovom liste a následne distribuované pre inštitúcie a zamestnávateľov, a to konkrétne tém Nediskriminácia, Mobbing, bossing, šikana na pracovisku, Rodová rovnosť, Obchodovanie s ľuďmi a Kyberšikana. Osobitne sa v rámci témy násilia na ženách a sexuálneho obťažovania na pracovisku uskutočnilo 1 podujatie pre 20 účastníkov (Ústav na výkon trestu odňatia slobody v Bratislave).

Tabuľka č. 6: Vzdelávacie aktivity k problematika násilia v pracovnoprávných vzťahoch

Termín	Inštitúcia	Téma	Počet účastníkov/účastníčok
31.01.2019	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Poprad	Šikana na pracovisku	10
28.02.2019	Základná škola Mateja Lechkého, Košice	Šikana na pracovisku	35
01.03.2019	Centrum voľného času, Stará Turá	Kyberšikana	55
01.07.2019	3. základná škola P. Jilemnického, Zvolen	Nediskriminácia	14
02.07.2019	Obchodná akadémia, Nitra	Kyberšikana	28
11.09.2019	Ústav na výkon trestu odňatia slobody Bratislava	Násilie na ženách, sexuálne obťažovanie na pracovisku	20
17.09.2019	Úrad vlády SR	Nediskriminácia	13
26.09.2019	Ministerstvo dopravy a výstavby SR	Diverzita v rezorte dopravy a výstavby	21
14.10.2019	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	Šikana na pracovisku	16
29.10.2019	Úrad vlády SR	Šikana na pracovisku	16
12.12.2019	Základná škola Užhorodská, Košice	Kyberšikana	18

1.5 Zvyšovať povedomie o negatívnych dopadoch extrémizmu, rasizmu a iných foriem diskriminácie pre spoločnosť (úloha vyplývajúca z Koncepcie boja proti extrémizmu na roky 2015 - 2019)

Na základe úloh vyplývajúcich z Koncepcie boja proti extrémizmu na roky 2015 – 2019 Stredisko v roku 2019 realizovalo 167 vzdelávacích aktivít na základných a stredných školách na témy Extrémizmus a Holokaust pre 4 383 žiakov a žiačok. Súčasťou témy

Holokaust je aj presah na tému Extrémizmus.

Záujem okrem základných a stredných škôl prejavili aj viaceré inštitúcie, ktoré považovali z hľadiska pracovnej činnosti za potrebné alebo nevyhnutné vzdelávanie na uvedené témy absolvovať. Z celkového počtu vzdelávacích aktivít pre dospelé cieľové skupiny Stredisko realizovalo 9 aktivít na tému Extrémizmus pre 240 účastníčok a účastníkov (viď tabuľka č. 7).

Tabuľka č. 7: Prehľad vzdelávacích aktivít k problematike extrémizmu

Dátum	Inštitúcia	Počet účastníkov/účastníčok
12.02.2019	Extrémistické skriningové centrum Národnej kriminálnej agentúry	14
15.02.2019	CPPPaP Tvrdošín	15
09.04.2019	Metodicko-pedagogické centrum Bratislava	10
11.04.2019	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu, Bratislava	15
04.06.2019	CPPPaP Rimavská Sobota	48
23.08.2019	Základná škola Karpatská, Žilina	30
23.10.2019	Základná škola Krosnianska, Košice	42
12.11.2019	CPPPaP Ružomberok	40
14.11.2019	Akadémia policajného zboru, Bratislava	26

Aktivity mimo plánu činnosti

„Ochrana ľudských práv v zariadeniach sociálnych služieb“

V roku 2019 Stredisko pilotne realizovalo 3 vzdelávacie podujatia pre zamestnancov a zamestnankyne a klientov a klientky domovov dôchodcov a domovov sociálnych služieb „Ochrana ľudských práv v zariadeniach sociálnych služieb“, venované vybraným problémom v starostlivosti o klientov DSS.

Tabuľka č. 8: Prehľad vzdelávacích aktivít pre DD a DSS

dátum	Inštitúcia	Počet účastníkov/účastníčok
15.5.2019	Domov sociálnych služieb a domov dôchodcov, Slovenská Lupča	17
25.7.2019	Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb Luna, Brezno	26
25.7.2019	Špecializované zariadenie Kotva pri DD a DSS Luna, Brezno	10

2. Aktívna účasť na odborných konferenciách a seminároch na témy ľudských práv a nediskriminácie

Zamestnanci a zamestnankyne Strediska sa vystúpili v roku 2019 s príspevkami na viacerých odborných konferenciách, pracovných stretnutiach a seminároch týkajúcich sa ľudských práv:

04.04.2019 – konferencia „Najlepší záujem dieťaťa pri rozhodovaní o maloletých“ organizovaná Strediskom;

12.06.2019 – okrúhly stôl k prevencii radikalizácie mládeže vedúcej k extrémizmu organizovaný OZ Partners for Democratic Change;

25.06.2019 – konferencia „Študuj dopravu“ organizovaná Ministerstvom dopravy a výstavby SR a Múzeom dopravy v Bratislave, na ktorej zástupca Strediska informoval o debarierizácii v oblasti dopravy a prístupnosti k dopravným službám v SR;

24.09.2019 – konferencia „Komunizmus ľudské práva“ organizovaná občianskym združením Nenápadní hrdinovia v spolupráci s Nadáciou Konrada Adenaura a Nadáciou pre otvorenú diskusiu zameraná na dôsledky komunizmu a jeho dopadu v oblasti ľudských práv, na ktorej výkonná riaditeľka Strediska vystúpila s príspevkom na tému Všeobecnej deklarácie ľudských práv;

10.10.2019 – knihovnícky barcamp v priestoroch V-klubu v Bratislave, na ktorom zástupca Strediska vystúpil s prednáškou na tému kritického myslenia v kontexte ľudských práv pre knihovníkov;

18.10.2019 – okrúhly stôl a workshop organizovaný OZ Proti prúdu v priestoroch Strediska zameraný na participáciu ľudí bez domova pri riešení bezdomovectva, na ktorom zástupkyne Strediska prezentovali o.i. zistenia výskumu Strediska.

3. Výtvarná súťaž Moje ľudské práva

Stredisko zorganizovalo v roku 2019 siedmy ročník výtvarnej súťaže „Moje ľudské práva“. Výtvarná súťaž je určená pre žiakov a žiačky základných a základných umeleckých škôl z celého Slovenska. Súťaž prebiehala v období od **14.01.2019** do **30.04.2019**. Zapojilo sa do nej 106 základných a základných umeleckých škôl, ktoré spolu poslali 552 výkresov. Na rozhodovaní sa podieľala výkonná riaditeľka, odborní zamestnanci a zamestnankyne Strediska. Témy boli určené osobitne pre tri súťažné kategórie: „Kytica ľudských práv“ (žiaci 1. stupňa základných škôl), „Aké ľudské práva mi chýbajú v škole?“ (žiaci 2. stupňa základných škôl) a „Predsudky, ktoré vnímam okolo seba“ (žiaci základných umeleckých škôl). Vyhodnotenie súťaže bolo zverejnené na webovej stránke Strediska (<http://www.snspl.sk/CCMS/menu=2438#page=2957>).

D.

Právna pomoc obetiam diskriminácie a prejavov intolerancie, právne poradenstvo v oblasti ľudských práv, odborné stanoviská vo veciach diskriminácie, právne zastupovanie v civilných súdnych konaniach v antidiskriminačných sporoch, vystupovanie v procesnom postavení osobitného subjektu, nezávislé zisťovania týkajúce sa diskriminácie

1. Právna pomoc obetiam diskriminácie a prejavov intolerancie vrátane právneho zastupovania v súdnych konaniach v antidiskriminačných sporoch

1.1 Poskytovanie právnej pomoci v prípadoch diskriminácie

Stredisko poskytlo bezplatnú právnu pomoc v 109 prípadoch namietanej diskriminácie. V porovnaní s kalendárnym rokom 2018 ide o nárast podnetov v celkovej sume 19, pričom z celkového počtu podaných podnetov v roku 2019, t. j. 352 podnetov, takmer jednu tretinu tvorili podnety, v rámci ktorých klienti namietali diskrimináciu. V niektorých prípadoch však Stredisko neidentifikovalo ani základné definičné znaky zakázaného nerovného zaobchádzania. V iných prípadoch bol stav dôkaznej núdze tak výrazný, že uplatňovanie právnej ochrany súdnou cestou by bolo s vysokou mierou pravdepodobnosti, hraničiacou s istotou, bezúspešné.

V nadväznosti na oblasti zákazu diskriminácie, až v 57 prípadoch išlo o namietané nerovné zaobchádzanie v oblasti pracovnoprávných a im obdobných právnych vzťahov. V 11 prípadoch namietali klienti a klientky Strediska diskrimináciu v oblasti poskytovania tovarov a služieb. Rovnaký počet podnetov súvisel s oblasťou sociálneho zabezpečenia. V 7 prípadoch išlo o oblasť vzdelávania a v dvoch prípadoch o oblasť poskytovania zdravotnej starostlivosti. Napokon, v jednom prípade posudzovalo Stredisko diskrimináciu v oblasti rovného výkonu základných ľudských práv a slobôd v zmysle zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy Slovenskej republiky. V 20 prípadoch nebolo možné identifikovať žiadnu z oblastí právnych vzťahov, na ktoré sa vzťahuje normatív zákazu diskriminácie.

Až v 46 prípadoch sa Stredisko zaoberalo možnosťou podradenia údajného motívu správania sa adresáta zákazu diskriminácie pod chránený dôvod tzv. iného postavenia. Išlo predovšetkým o prípady, kedy mohli byť klienti Strediska diskriminovaní z dôvodu podania sťažnosti na zamestnávateľa, ako aj z dôvodu ich trvalého pobytu, či štátneho občianstva. Druhým najpočetnejším chráneným dôvodom diskriminácie, ktorý Stredisko vyhodnocovalo v rámci zisteného skutkového stavu v konkrétnom prípade, bol motív pohlavia, a to konkrétne v 12 prípadoch. V 9 podnetoch sa Stredisko zaoberalo možným motívom etnickej príslušnosti, a to konkrétne príslušnosti k rómskemu etniku. Stredisko vyhodnocovalo možný motív

zakázaného nerovného zaobchádzania aj v 9 prípadoch možnej diskriminácie z dôvodu zdravotného postihnutia, v 6 prípadoch z dôvodu veku, v 4 prípadoch z dôvodu oznámenia kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti, v 2 prípadoch z dôvodu sexuálnej orientácie, rovnako v 2 prípadoch z dôvodu rodu a po jednom prípade z dôvodu náboženstva, politického zmýšľania, vzdelania a sociálneho pôvodu. Až v 15 prípadoch Stredisko neidentifikovalo žiaden motív možného správania sa adresáta zákazu diskriminácie, ktorý by korešpondoval s dôvodmi chránenými príslušnou antidiskriminačnou legislatívou.

V kontexte formy porušenia zákazu diskriminácie mohol zistený skutkový stav vykazovať znaky priamej diskriminácie. Konkrétne išlo o 43 prípadov. V ďalších 25 prípadoch vyhodnocovalo Stredisko naplnenie definičných znakov nepriamej diskriminácie, v 33 prípadoch naplnenie definičných znakov diskriminácie vo forme obťažovania, v 3 prípadoch diskriminácie vo forme sexuálneho obťažovania a v jednom prípade sa Stredisko zaoberalo možným pokynom na diskrimináciu. V 4 prípadoch nebol zistený skutkový stav vôbec identifikovateľným s naplnením definičných znakov akejkoľvek zakázanej formy diskriminácie

1.2 Zastupovanie v súdnom konaní vo veciach porušenia zákazu diskriminácie po posúdení relevantných skutočností a po vzájomnej dohode s klientom/klientkou, na základe vlastného uváženia, vrátane zastupovania pri uzatváraní dohôd o mimosúdnom urovaní antidiskriminačných sporov

V kalendárnom roku 2019 podalo Stredisko 2 žaloby vo veci porušenia zákazu diskriminácie. V inom prípade Stredisko v závere kalendárneho roka finalizovalo podanie antidiskriminačnej žaloby.

Vo februári 2019 podalo Stredisko antidiskriminačnú žalobu vo veci priamej diskriminácie z dôvodu iného postavenia, pričom išlo o diskrimináciu v oblasti pracovnoprávných a im obdobných právnych vzťahov. S klientom Strediska zaobchádzal zamestnávateľ menej priaznivo z dôvodu toho, že podporil petíciu namierenú proti zamestnávateľovi.

V auguste 2019 podalo Stredisko antidiskriminačnú žalobu vo veci priamej diskriminácie maloletej klientky z dôvodu jej zdravotného postihnutia, pričom išlo o diskrimináciu v oblasti prístupu k predprimárnemu vzdelávaniu. Snaha o mimosúdne urovanie sporu, ktorú Stredisko iniciovalo, bola bezúspešnou. Z uvedeného dôvodu podalo v mene klientky žalobu na príslušný civilný súd.

V kalendárnom roku 2019 zároveň Stredisko pokračovalo v zastupovaní klienta vo veci priamej diskriminácie a obťažovania z dôvodu jeho iného postavenia, v oblasti pracovnoprávných a im obdobných právnych vzťahov (žaloba podaná v kalendárnom roku 2018). V apríli 2019 vydal Okresný súd Topoľčany rozsudok, v rámci ktorého priznal klientovi Strediska všetky ním požadované nároky, vrátane náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. K 31.12.2019 je uvedená právna vec v procesnom štádiu odvolacieho konania, a to po podaní odvolania žalovanou.

V inom prípade Stredisko v mene klientky, na jej výslovnú žiadosť, vzalo späť žalobu vo veci jej priamej diskriminácie z dôvodu iného postavenia v oblasti pracovnoprávných a im obdobných právnych vzťahov. Príslušný súd rozhodol uznesením o zastavení konania. K podaniu žaloby došlo ešte v kalendárnom roku 2017.

V marci 2019 iniciovalo Stredisko začatie mediácie vo veci priamej diskriminácie klienta z dôvodu jeho iného postavenia v oblasti sociálneho zabezpečenia. Napriek snahe o urovanie sporu, k neúspešnému ukončeniu mediácie došlo uplynutím zákonnej lehoty stanovenej na dosiahnutie urovnania sporu. V uvedenej právnej veci aktuálne Stredisko vykonáva konkrétne kroky smerujúce k odstráneniu protiprávneho stavu v súčinnosti s Komisárkou pre osoby so zdravotným postihnutím a Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny, a to na žiadosť klienta.

Stredisko prispelo aj k mimosúdne urovnaniu antidiskriminačného sporu vo veci priamej diskriminácie klientky Strediska, z dôvodu jej iného postavenia v oblasti pracovnoprávných a im obdobných právnych vzťahov. Vzhľadom k dohode medzi stranami antidiskriminačného sporu došlo k zastaveniu civilného súdneho konania, v rámci ktorého Stredisko vystupovalo v procesnom postavení osobitného subjektu podľa § 95 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku.

1.3 Poskytovanie základného usmernenia pre klientov vo veciach nesúvisiacich s mandátom Strediska

V 243 prípadoch, v priebehu kalendárneho roka 2019, poskytlo Stredisko klientom základné informácie súvisiace s jeho mandátom a usmernilo ich v jednotlivých právnych veciach. V uvedenom súčte podnetov je započítaných aj 90 prípadov, v rámci ktorých sa klienti dopytovali na právne poradenstvo v oblasti ochrany a podpory základných ľudských práv a slobôd.

2. Vydávanie odborných stanovísk a vykonávanie nezávislého zisťovania vo veciach porušenia zákazu diskriminácie podľa antidiskriminačného zákona

2.1 Vydávanie odborných stanovísk vo veciach porušenia zákazu diskriminácie na požiadanie fyzických osôb alebo právnických osôb alebo z vlastnej iniciatívy

Stredisko vydalo a na svojom webovom sídle zverejnilo 26 odborných stanovísk, čo v porovnaní s kalendárnym rokom 2018 predstavuje nárast o celkovo 11 odborných stanovísk. Novinkou bolo vydanie 5 teoreticko-praktických odborných stanovísk k chráneným dôvodom zdravotného postihnutia, pohlavia a rodu, rasy a etnicity a k chránenému dôvodu iného postavenia.

V ďalších vydaných odborných stanoviskách sa Stredisko v 11 prípadoch zaoberalo možnou diskrimináciou motivovanou iným postavením jej potenciálnej obeť. V 4 prípadoch išlo o chránený dôvod pohlavia a v 1 prípade o chránený dôvod zdravotného postihnutia. V ďalších piatich prípadoch nebol chránený dôvod, základný definičný znak diskriminácie, identifikovateľným.

Až v 13 prípadoch sa Stredisko v odborných stanoviskách zaoberalo možnou diskrimináciou v oblasti pracovnoprávných a im obdobných právnych vzťahov, v 3 prípadoch diskrimináciou v oblasti sociálneho zabezpečenia, v 2 prípadoch diskrimináciou v oblasti vzdelávania, rovnako v 2 prípadoch diskrimináciou v oblasti výkonu základných ľudských práv a slobôd a napokon v 1 prípade možnou diskrimináciou v oblasti poskytovania tovarov a služieb.

V takmer všetkých odborných stanoviskách posudzovalo Stredisko naplnenie definičných znakov priamej formy diskriminácie. Výnimkou boli teoreticko-praktické odborné stanoviská a ďalšie 4 odborné stanoviská vydané buď z vlastnej iniciatívy alebo na žiadosti klientov.

2.2 Vykonávanie nezávislého zisťovania vo veciach súvisiacich s dodržiavaním zásady rovného zaobchádzania

Stredisko vykonalo v kalendárnom roku 2019 sedem nezávislých zisťovaní. Oproti roku 2018 ide o nárast ich počtu o celkovo 4 nezávislé zisťovania. Dve z nich predstavujú dlhodobý proces, pričom ich výsledky budú zverejnené na začiatku kalendárneho roku 2020. Konkrétne ide o nezávislé zisťovania, ktorých predmetom je otázka „diskriminácie Rómov v oblasti pracovnoprávných a im obdobných právnych vzťahov“ a „dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania pri poskytovaní ubytovacích služieb ubytovacími zariadeniami“. V inom prípade Stredisko na základe nezávislého zisťovania skonštatovalo, že mestská časť konala vo veci vystaňovania obyvateľov z jej konkrétnej časti bez toho, aby vedela preukázať, že vykonávala svoju zákonom zverenú právomoc, resp. že postupovala na základe právneho titulu. V uvedenom prípade Stredisko zvažuje vykonanie ďalších efektívnych krokov za účelom vyriešenia právnej veci. Predmetom ďalších nezávislých zisťovaní boli otázky prístupových práv osôb so zdravotným postihnutím, ako aj otázka dôvodnosti nevyplácania kompenzačného príspevku jednej skupine zamestnancov.

E.

Informačno-dokumentačné a knižničné služby

1. Konzultačné, výpožičné a rešeršné služby, budovanie knižničného fondu a akvizícia informačných zdrojov

1.1 Konzultačné a výpožičné služby

Knižnica Strediska poskytovala knižničné a informačné služby v súlade s knižničným poriadkom. Za rok 2019 bolo spolu poskytnutých 18 výpožičiek, ktoré sú riadne evidované v knihe výpožičiek. Z celkového počtu výpožičiek, 16 predstavovali výpožičky zrealizované internými používateľmi a 2 predstavovali výpožičky pre externých používateľov.

1.2 Rešeršné služby

V roku 2019 bolo knižnici doručených 5 požiadaviek na vytvorenie rešerše, na tieto témy: zákaz mučenia v európskom systéme ochrany ľudských práv, dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím, občianstvo a ľudské práva, divácke násilie na štadiónoch, sexuálne obťažovanie žien na pracovisku.

1.3 Budovanie knižničného fondu a akvizícia informačných zdrojov

Akvizícia prebiehala v roku 2019 priebežne. Počas priebehu roka boli získavané do fondu publikácie účasťou na pracovných stretnutiach a konferenciách, darmi a cieľovým nákupom. Nákup bol prispôsobený potrebám používateľov a interných zamestnancov, aby mohla knižnica informačne zabezpečovať odborné pracoviská Strediska, ako aj širokú verejnosť.

Celkovo pribudlo do knižničného fondu knižnice Strediska 90 dokumentov. Z toho darom bolo získaných 27 publikácií. Publikácie sa získavali aj na konferenciách a podujatiach. Takto bolo do fondu knižnice zaradených 36 dokumentov. Podľa potrieb používateľov a používateľiek a pre budovanie fondu knižnice bolo zakúpených 27 dokumentov.

2. Informačná podpora pri plnení hlavných úloh Strediska

2.1 Konzultačné, výpožičné a rešeršné služby pre interných používateľov; evidencia interných používateľov a výpožičiek

Za rok 2019 bolo spolu poskytnutých 16 výpožičiek zrealizovaných internými používateľmi a používateľkami.

V rámci interných výpožičiek bolo požičaných 41 dokumentov. Interní používatelia a používateľky mali najčastejšie záujem o právne predpisy s komentárom, zákonníky a odborné publikácie týkajúce sa práv špecifických skupín.

3. Informačné zabezpečenie odbornej i laickej verejnosti v oblasti ľudských práv

3.1 Konzultačné, výpožičné a rešeršné služby pre externých používateľov; evidencia

a štatistika externých používateľov a výpožičiek

Za rok 2019 využili služby knižnice Strediska dvaja externí používatelia, študenti vysokej školy, ktorým bolo vydaných 17 kníh. Používatelia boli oboznámení s knižničným poriadkom, ako aj s radením fondu pre lepšiu orientáciu v ňom. Na základe krátkeho rozhovoru boli identifikované ich informačné potreby a boli nasmerovaní k relevantným dokumentom.

4. Ľudskoprávny knižný klub

V roku 2019 Stredisko zorganizovalo 3 stretnutia knižného klubu, na ktorých sa účastníci a účastníčky mohli zapojiť do diskusie o diskriminácii, predsudkoch a stereotypoch. Ponúknuté mali knižné tipy a informácie, ktoré im lepšie pomohli zorientovať sa v nasledovných témach: „rasová diskriminácia“, „rodová rovnosť“ a „práva osôb so zdravotným postihnutím“. Do projektu boli zapojené bratislavské knižnice, ktoré súhlasili s poskytnutím kníh na knižný klub a propagáciou aktivity na sociálnych sieťach, ako aj v priestoroch ich knižnice. V rámci propagácie boli distribuované plagáty a grafické vizuály.

F.

Publikačná činnosť

Stredisko autorsky a edične pripravilo a vydalo 5 titulov, ktoré boli zverejnené na webom sídle Strediska v elektronickej verzii:

1. *Správa o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike za rok 2018* [online]. Bratislava: Slovenské národné stredisko pre ľudské práva, 2019. 134 s. ISBN 978-80-99917-03-4.

(http://www.snslp.sk/CCMS/files/Spr%C3%A1va_o_%C4%BDP_2018.pdf)

2. *Prevenca a riešenie šikanovania a kyberšikanovania žiakov v dokumentoch základných škôl* [online]. Bratislava: Slovenské národné Stredisko pre ľudské práva, 2019. 21 s. ISBN 978-80-99917-02-7.

(http://www.snslp.sk/CCMS/files/Spr%C3%A1va_o_prieskume_dokumentov_z%C3%A1kladn%C3%BDch_%C5%A1k%C3%B4l.pdf)

3. *Právo na bývanie (Výskumné sondy v oblasti uplatňovania práva na bývanie na Slovensku)* [online]. Bratislava: Slovenské národné Stredisko pre ľudské práva, 2019. 198 s. ISBN 978-80-99917-05-8. (http://www.snslp.sk/CCMS/files/Pravo_na_byvanie.pdf)

4. *Zosúladenie pracovného a súkromného života (výskumná správa) – výskum prebieha aj*

v roku 2020.

5. *Diskriminácia z dôvodu veku v Slovenskej republike* – titul bol autorsky spracovaný, o jeho vydanie prejavilo záujem vydavateľstvo Wolters Kluwer, s ktorým momentálne prebiehajú rokovania.

6. *Právo na zdravie v kontexte Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj* [online]. Bratislava: Slovenské národné Stredisko pre ľudské práva, 2019. 42 s. ISBN 978-80-99917-01-0 (http://www.snslp.sk/CCMS/files/Pr%C3%A1vo_na_zdravie_v_kontexte_Agendy_2030.pdf)

7. *Report on the Observance of Human Rights Including the Principle of Equal Treatment in the Slovak Republic for the Year 2018* [online]. Slovenské národné Stredisko pre ľudské práva, 2019. 128 s. ISBN 978-80-99917-04-1 (http://www.snslp.sk/CCMS/files/2018_Human_Rights_Report.pdf)

G.

Spolupráca na národnej úrovni v oblasti ochrany a podpory ľudských práv a nediskriminácie

1. Spolupráca s ministerstvami a inými orgánmi verejnej správy

1.1 Spolupráca s ministerstvami pri aktivitách súvisiacich s prípravou implementačných správ v rámci hodnotiacich mechanizmov monitorovacích orgánov

Tabuľka č. 9: Poskytnuté podklady pre ministerstvá v roku 2019

Mesiac	Názov organizácie	Materiál	Počet strán
apríl	Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR (Odbor ľudských práv)	Návrh obsahu a časového rámca implementácie odporúčaní č. 82 - 84 z 3. cyklu Univerzálneho periodického hodnotenia k problematike podnikania a ľudských práv	5

1.2 Spolupráca pri príprave a naplňaní akčných plánov / členstvo v pracovných skupinách a výboroch

Členstvo vo výboroch a zasadnutia výborov

Tabuľka č. 10: Rokovania výborov a pracovných skupín, ktorých sa zúčastnili zástupcovia a

zástupkyne Strediska v roku 2019

Názov výboru	Rokovania, ktorých sa zúčastnili zástupcovia Strediska
Rada vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť	14.03.2019, 23.05.2019 (<i>mimoriadne zasadnutie</i>), 20.06.2019, 12.12.2019
Výbor pre deti a mládež Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť	18.06.2019, 03.12.2019
Výbor pre národnostné menšiny a etnické skupiny Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť	15.05.2019, 05.09.2019, 05.10.2019
Výbor pre práva lesbičiek, gejev, bisexuálnych, transrodových a intersexuálnych osôb Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť	12.03.2019, 27.06.2019, 19.11.2019
Výbor pre práva osôb so zdravotným postihnutím Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť	11.06.2019, 13.11.2019
Výbor pre predchádzanie a elimináciu rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatných foriem intolerancie Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť	21.03.2019
Výbor pre rodovú rovnosť Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť	06.06.2019, 25.11.2019
Výbor pre výskum, vzdelávanie a výchovu v oblasti ľudských práv a rozvojového vzdelávania	13.03.2019
Koordinálny výbor pre horizontálne princípy rovnosť mužov a žien a nediskriminácia	26.11.2019
Pracovná skupina pre vzdelávanie Gestora horizontálnych princípov rovnosť mužov a žien a nediskriminácia	26.11.2019

Spolupráca pri príprave a naplňaní akčných plánov

Tabuľka č. 11: Zoznam pripravených materiálov v roku 2019

Mesiac	Názov organizácie	Materiál	Počet strán
február	Úrad splnomocnenca vlády SR pre národnostné menšiny	Podklady k Správe o postavení a právach príslušníkov národnostných menšín za roky 2017-2018	2

február	Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity	Podklady k odpočtu akčných plánov Stratégie Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020 na roky 2016-2018	0,5
apríl	Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity	Vyhodnotenie indikátorov globálnych a čiastkových cieľov Stratégie Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020	0,5
august	Úrad splnomocnenca vlády SR pre národnostné menšiny	Dočasné vyrovnávacie opatrenia zamerané na národnostné menšiny a etnické skupiny a marginalizované rómske komunity	12
október	Prezídium Policajného zboru Ministerstva vnútra SR	Odpočet aktivít a úloh realizovaných Strediskom k implementácii Koncepcie boja proti extrémizmu na roky 2015-2019	3

2. Spolupráca s akademickou obcou (napr. SAV, právnické fakulty, fakulty humanitného smeru slovenských vysokých škôl)

V rámci spolupráce s vysokými školami vykonala v roku 2019 v centrále Strediska v Bratislave odbornú stáž v uplynulom kalendárnom roku jedna stážistka, študentka Fakulty sociálnych štúdií Masarykovej univerzity v Brne. V regionálnej kancelárii Banská Bystrica vykonali stáž študent a študentka z Právnickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici.

V roku 2019 Stredisko podporilo v rámci spolupráce viaceré projekty predkladané Právnickou fakultou Univerzity Komenského v Bratislave. V apríli 2019 sa Stredisko zapojilo do projektu zameraného na analýzu súčasného právneho statusu Rómov, rómskych postojov a hodnôt – „CRIMALES“. V máji 2019 podporilo odporúčacím listom projekt zameriavajúci sa na ochranu mladých LGBTI ľudí vstupujúcich na trh práce – „WE PROJECT“.

Zástupcovia a zástupkyne Strediska sa tiež zúčastnili na podujatiach organizovaných akademickou obcou:

07.02.2019 – verejná prednáška prof. Tonyho Bootha, autora publikácie „Index inklúzie: príručka pre rozvoj školy vedenej inkluzívnymi hodnotami“ a Marka Penfolda, experta na integráciu rómskych detí, organizovaná v rámci pilotného projektu Rady Európy a Európskej komisie „INSCHOOL – Inkluzívne školy: Skutočná zmena pre rómske deti“ v spolupráci medzi Ministerstvom školstva, vedy výskumu a športu SR a Pedagogickou fakultou Univerzity Komenského v Bratislave;

26.09.2019 – slávnostné otvorenie akademického roka na Paneurópskej vysokej škole

v Bratislave;

04.12.2019 – Clevering lecture organizovaná Veľvyslanectvom Holandského kráľovstva v Bratislave v spolupráci s Paneurópskou vysokou školou v Bratislave na tému potreby právneho štátu ako nástroja na ochranu ľudských práv;

05.12.2019 – odborný seminár „Projektová činnosť pre inováciu pedagogickej a vedeckovo-výskumnej činnosti na Právnickej fakulte Univerzity Mateja Bela“ organizovaný Katedrou finančného a správneho práva a Katedrou medzinárodného, európskeho práva a právnej komunikácie Právnickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici.

3. Spolupráca s inštitucionalizovanými organizáciami pôsobiacimi v oblasti nediskriminácie, ľudských práv a práv detí

3.1 *Vzájomná výmena informácií k problematike pôsobnosti Strediska, verejného ochrancu práv, komisára pre zdravotne postihnutých, komisára pre deti a Centra právnej pomoci*

Verejná ochrankyňa práv

V súvislosti s výzvou Európskej komisie na dodržiavanie rovného zaobchádzania s príslušníkmi rómskych komunít v oblasti vzdelávania, sa zástupkyne Strediska dňa **06.11.2019** zúčastnili stretnutia so zástupcami Generálneho riaditeľstva Európskej komisie pre spravodlivosť a spotrebiteľa. Na tomto stretnutí diskutovali zástupkyne Strediska o práci, skúsenostiach a pripravovaných projektoch v oblasti boja proti diskriminácii Rómov vo vzdelávaní, najmä v boji proti segregácii so zástupkyňou Kancelárie verejného ochrancu práv. Obe strany sa zhodli na potrebe bližšej spolupráce v tejto oblasti.

Rada Centra právnej pomoci

Nominant za Stredisko v Rade Centra právnej pomoci sa zúčastnil zasadnutia Rady Centra právnej pomoci dňa **12.12.2019**.

3.2 *Poskytovanie súčinnosti pri vybavovaní podnetov*

V roku 2019 Stredisko nevidovalo žiadnu požiadavku o súčinnosť pri vybavovaní podnetov zo strany verejnej ochrankyne práv, komisárky pre osoby so zdravotným postihnutím, komisárky pre deti a Centra právnej pomoci. Stredisko neriešilo v roku 2019 žiadny podnet, pri ktorom by potrebovalo súčinnosť zo strany týchto inštitúcií.

Aktivity mimo plánu činnosti

Inštitút pre výskum práce a rodiny

Pri príležitosti Medzinárodného dňa žien podpísalo Stredisko memorandum o spolupráci s Inštitútom pre výskum práce a rodiny. Predmetom spolupráce medzi inštitúciami je oblasť prevencie a riešenia konkrétnych prípadov diskriminácie z dôvodu

pohlavia alebo rodu s cieľom lepšieho uplatňovania antidiskriminačného zákona v praxi a zabezpečenia prístupu k spravodlivosti pre obeť.

Úrad Žilinského samosprávneho kraja

Dňa **21.11.2019** Stredisko podpísalo Memorandum o vzájomnej spolupráci so Žilinským samosprávnym krajom, ktorého obsahom je spolupráca v oblasti poskytovania právnej pomoci, boj proti diskriminácii v Žilinskom kraji a súčinnosť pri poskytovaní vzdelávacích aktivít v oblasti ľudských práv.

4. Spolupráca s mimovládnyimi organizáciami pôsobiacimi v oblasti nediskriminácie a práv detí

4.1 Prehľadovanie spolupráce s mimovládnyimi organizáciami

Nadácia Pontis

V marci 2019 nadviazalo Stredisko spoluprácu s Nadáciou Pontis spoluprácu za účelom vytvorenia spoločného projektu na ochranu a podporu nediskriminácie a diverzity na pracovisku – „PRODISLO“. V máji 2019 sa Stredisko stalo signatárom iniciatívy Charta Diverzity, ktorú pre združenie Business Leaders Forum zastrešuje Nadácia Pontis. V auguste 2019 sa Stredisko zapojilo do odovzdávania cien za prácu v oblasti trvalo udržateľný rozvoj prostredníctvom členstva výkonnej riaditeľky Strediska v hodnotiacej komisii.

Slovenská asociácia európskych štúdií

V roku 2019 pokračovalo Stredisko v úspešnej projektovej spolupráci so Slovenskou asociáciou Európskych štúdií (ďalej len „SAES“), s ktorou spolupracuje na projekte „Tvorba a optimalizácia lepšej verejnej politiky v záujme odstraňovania bariér spoločenského začlenenia zrakovo postihnutých“. Spolu s Nadáciou Pontis sa SAES podieľal na tvorbe spoločného projektu na ochranu a podporu nediskriminácie a diverzity na pracovisku – „PRODISLO“. Zároveň SAES sa prostredníctvom bezplatných konzultácií podieľalo na zvyšovaní kapacity Strediska v oblasti čerpania finančných prostriedkov z Fondov Európskej únie (ďalej len „EÚ“).

Fórum pre pomoc starších

V máji 2019 sa Stredisko spolu s Fórom pre pomoc starším uchádzalo o podporu Holandskej obchodnej komory s projektom „AGELAB“ – Podpora práv starších prostredníctvom medzi generáčného dialógu.

OZ Možnosť voľby

V októbri 2019 nadviazalo Stredisko spoluprácu s občianskym združením Možnosť voľby a spolu navrhlo projekt zameraný na ochranu žien pred nediskrimináciou s dôrazom na komunikáciu práv žien, ochranu žien pochádzajúcich zo zraniteľných skupín (napr. rómske ženy) a vzdelávanie v tejto oblasti. S projektom „Podpora rodovej rovnosti a rovnováhy medzi súkromným a pracovným životom na pracovisku“ sa Stredisko a občianske združenie Možnosť voľby uchádzajú v roku 2020 o finančné prostriedky z grantov Európskeho

hospodárskeho priestoru a Nórska administrovaných cez Úrad vlády SR.

AjTyvIT

V októbri 2019 nadviazalo Stredisko spoluprácu s občianskym združením AjTyvIT, ktoré sa zameriava na odstraňovanie rodových nerovností a podpore žien v IT oblasti. Dňa **31.10.2019** sa stretli zástupkyne Strediska so zástupkyňou občianskeho združenia AjTyvIT a dohodli sa na využívaní priestorov knižnice Strediska na účely vzdelávania v oblasti základnej a pokročilej IT gramotnosti žien. Zároveň, dňa **27.11.2019** organizovalo občianske združenie AjTyvIT svoj prvý workshop pre ženy v priestoroch knižnice Strediska, ktorého témou bola internetová bezpečnosť.

Únia materských centier

Stredisko nadviazalo tiež spoluprácu s Úniou materských centier, pričom dňa **04.12.2019** spoluorganizovali okrúhly stôl „Ako sa žije rodičom na a po materskej dovolenke“. Okrúhly stôl bol zameraný na mapovanie slabých miest sociálnej ochrany rodičov, predovšetkým matiek, ako súčasť prípravnej fázy výskumu zosúladovania pracovného a súkromného života. V roku 2020 je naplánovaná spolupráca naďalej formou spoločných okrúhlych stolov, spolupráca pri zbere dát a podpora v kampani na zvyšovanie povedomia.

Poradňa pre občianske a ľudské práva

Dňa **19.02.2019** sa zástupcovia Strediska stretli so zástupcami občianskeho združenia Poradňa pre občianske a ľudské práva, pričom sa dohodli na výmene informácií vo veciach segregačných praktík v oblasti vzdelávania, spoločnom monitorovaní situácie a koordinácii konkrétnych spoločných postupov. Na stretnutie nadviazalo pracovné stretnutie so zástupcom Regionálnej kancelárie Košice a medzi Strediskom a Poradňou pre občianske a ľudské práva prebieha výmena informácií v prípade novej segregácie Rómov vo vzdelávaní v obci Ostrovany. Ďalší spoločný postup bude koordinovaný v roku 2020.

Evanjelická diakonia ECAV na Slovensku

V máji 2019 nadviazalo Stredisko pri príležitosti dňa diverzity spoluprácu s Evanjelickou diakoniou ECAV na Slovensku. Spolupráca spočívala najmä v predstavení činnosti Strediska a propagácia knižného klubu Strediska medzi klientami domov sociálnych služieb Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku. Zároveň Evanjelická diakonia ECAV na Slovensku poskytla Stredisku invalidný vozík na natočenie osvetového videa o prístupnosti pre osoby so zdravotným postihnutím.

4.2 Účast' na konferenciách, seminároch a aktivitách organizovaných mimovládny sektorom

31.01.2019 – konferencia „Zneužívania a násilie na starších – Nový fenomén v spoločnosti“ organizovaná Fórum pre pomoc starším v spolupráci s Trnavskou univerzitou a Trnavským

samosprávnym krajom pod záštitou ministra spravodlivosti SR venovaná fyzickým, psychologickým a ekonomickým aspektom násilia na starších, vrátane špecifických aspektov, ako je fungovanie opatrovateľských služieb, EAN syndróm alebo ochrana starších so zdravotným postihnutím;

05.03.2019 – výročné stretnutie signatárov Charty diverzity organizované Nadáciou Pontis;

02.04.2019 – seminár 19. ročník Via Bona Slovakia 2019 organizovaný Nadáciou Pontis, na ktorom boli ocenené spoločnosti v oblasti zodpovedného podnikania;

11.04.2019 – neformálne stretnutie ku dňu diverzity organizované Nadáciou Pontis pri príležitosti Dňa diverzity 2019, ktorého cieľom bolo vytvorenie katalógu aktivít na oslavu dňa diverzity a boj proti predsudkom na pracovisku;

06.06.2019 – odborný seminár „Krajskí odborníci pozývajú“ organizovaný Slovenskou psychiatrickou spoločnosťou k problematike aktuálneho stavu v pedopsychiatrii, vrátane riešenia krízových situácií a práv detí;

06.-07.06.2019 – konferencia „Ľudia bez domova 2019: Cesty k ukončovaniu bezdomovectva“ organizovaná o. z. Proti prúdu, súčasťou ktorej bola v nadväznosti na pripravovanú Národnú koncepciu prevencie a riešenia bezdomovectva diskusia o opatreniach zameraných na zlepšenia v poskytovaní sociálnych služieb pre ľudí bez domova, úlohe sociálnych služieb v riešení a ukončení bezdomovectva na Slovensku, najväčších výzvach a prioritách pre samosprávy a prístupe k zdravotnej starostlivosti;

14.06.2019 – pro bono tréning „Krizová komunikácia, novinky a reklama na sociálnych sieťach“ organizovaný Nadáciou Pontis;

04.07.2019 – odborné podujatie venované problematike vzťahov SR a slovenskej diaspóry vo svete organizované pod záštitou predsedníčky Výboru Národnej rady SR pre ľudské práva a národnostné menšiny Združením nezávislých expertov pre otázky dejín a života zahraničných Slovákov v spolupráci s Nadáciou Národný pamätník slovenského vystaňovalectva a Migráciou SK pri príležitosti Dňa zahraničných Slovákov, ktoré sa venovalo o.i. spravodlivému a technicky jednoduchému systému uplatňovania volebného práva zahraničnými Slovákami;

17.07.2019 – LGBT Professionals Meeting 2019 na tému „LGBT Marketing, What & Why“ organizovaný Diversity Pro, ktorého predmetom boli marketingové kampane na podporu LGBT komunity;

09.10.2019 – konferencia „Prínos konferenčného modelu práce s rodinou“ organizovaná organizáciou Úsmev ako dar pre osoby pracujúce s ohrozenými deťmi, mladými ľuďmi a ich rodinami v oblasti sociálneho a psychologického poradenstva, sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately, sociálnych služieb, terénnej sociálnej práce, komunitnej práce, ako aj profesionálov z oblasti justície, školstva, zdravotníctva, polície a komunálnej práce;

24.10.2019 – tréning „Ako na projektový manažment“ organizovaný Nadáciou Pontis v spolupráci so spoločnosťou Accenture, ktorý sa zameriaval na vybrané aspekty riadenia a cyklu projektu, ako aj na podporné technické zručnosti potrebné na riadnu a efektívnu implementáciu nekomerčných projektov;

29.10.2019 – pracovné raňajky na tému „Rovnosť v práci začína doma“ organizované Nadáciou Pontis v spolupráci s Philip Morris Slovakia, ktoré sa venovali rodovej rovnosti, rodovým stereotypom a rovnosti v starostlivosti o deti a domácnosť;

12.11.2019 – CSR Summit 2019 organizovaný Business Leaders Fórum venovaný

spoločenskej zodpovednosti podnikov, konkrétne v oblastiach ochrany životného prostredia, zlepšovania pracovných podmienok zamestnancov a etického dodávateľského reťazca. Súčasťou summitu bolo odovzdávanie cien za prácu v oblasti trvalo udržateľného prostredia; **22.-23.11.2019** – tretia celoslovenská patientska konferencia organizovaná Asociáciou na ochranu práv pacientov SR na tému „Partneri pre zdravie – partneri pre zmeny“, ktorá sa venovala kľúčovým aktérom pre oblasť zdravia, dostupnosti liekov, zdravotníckych pomôcok a biologickej liečby na Slovensku, štandardizácii zdravotnej starostlivosti, sociálnym rozmerom zdravia ako nástrojoch tvorby politík a stratifikácii nemocníc; **19.12.2019** – prezentácia štúdie „Šport ako cesta z geta“ Centra pre výskum etnicity a kultúry, ktorá sa venuje športu ako nástroju integrácie rómskych detí, existujúcim možnostiam športových aktivít a ich dostupnosti pre rómske deti.

4.3 Spolupráca na projekte „Tvorba a optimalizácia lepšej verejnej politiky v záujme odstraňovania bariér spoločenského začlenenia zrakovo postihnutých“

Stredisko je na základe memoranda o spolupráci spolupracujúcim subjektom pri realizácii projektu, ktorý implementujú Výcviková škola pre vodiace a asistenčné psy a SAES v spolupráci s Úniou nevidiacich a slabozrakých Slovenska. V rámci spolupráce Stredisko vydalo v novembri 2019 na žiadosť Výcvikovej školy pre vodiace a asistenčné psy odborné stanovisko k prístupovým právam zrakovo postihnutých osôb s kompenzačnou pomôckou – psom so špeciálnym výcvikom do kúpeľných zariadení

Aktivity mimo plánu činnosti

06.02.2019 – konferencia „Boj proti antisemitizmu v regióne Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe“ organizovaná Ministerstvom zahraničných vecí a európskych záležitostí SR v rámci predsedníctva SR v Organizácii pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe s cieľom šírenia osvety o antisemitizme, dobrej praxi v boji proti nemu a výzvam v tejto oblasti v nasledujúcom období. Osobitná pozornosť bola venovaná bezpečnosti židovských komúní, vzdelávaniu o holokauste a antisemitizme, úlohe médií a spolupráci medzi rôznymi aktérmi; **28.03.2019** – vernisáž výstavy o časopise VEDEM vydávanom chlapcami v terezínskom gete organizovaná Múzeom holokaustu v Seredi; **09.04.2019** – otvorenie výstavy „Bible z knižnice SNM“ organizovanej Múzeom židovskej kultúry v Bratislave; **06.05.2019** – „Uzákonené bezprávie. Rasové zákonodarstvo na Slovensku a v Európe“ organizované Ústavom pamäti národa; **21.05.2019** – seminár „Prechod k nezávislému životu a komunitnej starostlivosti - nástroje financovania EÚ na podporu rozvoja komunitných služieb pre osoby so zdravotným postihnutím: osobná asistencia a osobné rozpočty“ organizovaný Generálnym riaditeľstvom Európskej komisie pre zamestnanosť, sociálne záležitosti a inklúziu a Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR s cieľom zlepšiť schopnosť relevantných aktérov na miestnej, regionálnej a národnej úrovni rozvíjať opatrenia na podporu prechodu z inštitucionálnych služieb pre osoby so zdravotným postihnutím na komunitné služby, a to s využitím nástrojov financovania EÚ;

08.08.2019 – vernisáž výstavy „Genocída Rómov v období 2. svetovej vojny“ spoluorganizovanej Múzeom rómskej kultúry v Brne a Múzeom holokaustu v Seredi;

09.09.2019 – slávnostné kladenie vencov k Pamätníku holokaustu na Rybnom námestí v Bratislave pri príležitosti Pamätného dňa obetí holokaustu a rasového násillia;

11.09.2019 – okrúhly stôl na tému spoločenské postavenie špeciálneho školstva na Slovensku organizované Odborovým zväzom pracovníkov školstva a vedy na Slovensku, ktorý sa venoval postaveniu špeciálnych škôl v systéme školstva v SR, individuálnym potrebám žiakov, diagnostike, odbornej pomoci pri zabezpečení činnosti špeciálnych škôl a výklade legislatívy;

18.09.2019 – tryzna pri príležitosti Dňa obetí holokaustu a rasového násillia v Múzeu Slovenského národného povstania v Banskej Bystrici;

28.10.2019 – pracovné raňajky na tému „Platia aj Vás ženským eurom?“ organizované pri príležitosti Dňa rovnosti v odmeňovaní Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR a Inštitútom pre výskum práce a rodiny, ktoré sa venovali rovnosti žien a mužov v odmeňovaní;

11.12.2019 – pracovné stretnutie k projektu „Deinštitucionalizácia náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike“ organizované Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR zamerané na vytvorenie podmienok pre kvalitnú implementáciu projektu prostredníctvom oboznámenia pozvaných zástupcov s cieľmi a očakávanými výstupmi projektu, jeho hlavnými aktivitami a časovým harmonogramom.

H.

Spolupráca so zahraničnými organizáciami a inštitúciami

1. Spolupráca s OSN

1.1 Príprava podkladov pre expertné skupiny a ľudsko-právne mechanizmy OSN

Tabuľka č. 12: Poskytnuté podklady pre expertné skupiny a ľudskoprávne mechanizmy OSN

	Dopytujúci subjekt	Predmet	Mesiac	Strán
1	Úrad vysokej komisárky OSN pre ľudské práva (UN OHCHR)	skúsenosti a prax národných inštitúcií pre ľudské práva pri podpore vytvárania a udržiavania inkluzívnej spoločnosti a implementácii Agendy 2030	február	5
2	Špeciálny spravodajca OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím	práva starších osôb so zdravotným postihnutím	apríl	9
3	Nezávislý expert OSN na ochranu pred násilím a diskrimináciou z dôvodu sexuálnej orientácie a rodovej identity	diskriminácia z dôvodu sexuálnej orientácie a/alebo rodovej identity	máj	4,5
4	UN OHCHR	práva detí v kontexte cieľov	jún	5

		udržateľného rozvoja		
5	UN OHCHR – pracovná skupina pre problematiku podnikania a ľudských práv	úloha národných inštitúcií pre ľudské práva pri zabezpečovaní prístupu k účinným prostriedkom nápravy za porušenia ľudských práv spojených s podnikateľskou činnosťou	jún	5,5
6	GANHRI pracovná skupina k právam osôb so zdravotným postihnutím	národné inštitúcie pre ľudské práva a implementácia Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím	júl	2
7	Špeciálny spravodajca OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím	príklady dobrej praxe na zabezpečenie účinnému prístupu k spravodlivosti pre osoby so zdravotným postihnutím	august	2
8	Pracovná skupina OSN k diskriminácii žien a dievčat	klúčové oblasti vplývajúce na práva žien a dievčat	september	3,5
9	Špeciálny spravodajca OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím	bioetika v kontexte zdravotného postihnutia	september	5
10	Špeciálny spravodajca OSN pre otázky menšín	vzdelávanie, jazyk a ľudské práva menšín	september	5
11	GANHRI	prieskum k strategickému plánu GANHRI na roky 2020-2022	október	1
12	UN OHCHR	uskutočňovanie práv dieťaťa prostredníctvom zdravého životného prostredia	október	4
13	UN OHCHR	dopad korupcie na ľudské práva	október	4
14	Druhé stretnutie pre dialóg a spoluprácu v oblasti ľudských práv a Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj konané medzi zasadnutiami Rady OSN pre ľudské práva	opatrenia na podporu posilňovania postavenia, inklúzie a rovnosti pri implementácii cieľov udržateľného rozvoja a význam zabezpečovania primeraného priestoru pre občiansku spoločnosť, zástupcov podnikateľských subjektov a ďalšie zainteresované subjekty	december	2
Spolu strán				57,5

1.2 Príprava NHRI správ v rámci hodnotiacich mechanizmov jednotlivých dohovorov

V januári 2019 zaslalo Stredisko Výboru OSN pre hospodárske, sociálne a kultúrne

práva Alternatívnu správu k Tretej periodickej správe Slovenskej republiky k Medzinárodnému paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach, v ktorej sa zameralo na právo na spravodlivé a priaznivé pracovné podmienky v kontexte spravodlivého odmeňovania, dočasného agentúrneho zamestnávania a diskriminácie v pracovnoprávných vzťahoch, právo na primeranú životnú úroveň v súvislosti s právom na bývanie, výstavbou protirómskych múrov a plotov a nútených vyst'ahovaní a právo na vzdelanie so zameraním na segregáciu a diskrimináciu rómskych detí a inkluzívne vzdelávanie detí so zdravotným postihnutím. Správa je dostupná v anglickom jazyku na webovej stránke Strediska (http://www.snslp.sk/CCMS/files/NHRI_Report_ICESCR_SNCHR.pdf).

V júli 2019 zaslalo Stredisko Výboru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím Stanovisko Slovenského národného strediska pre ľudské práva k zoznamu otázok pred podávaním periodickej správy Slovenskou republikou Výboru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím, v ktorej poukázalo na nedostatky v legislatívnom vymedzení primeraných úprav, nedostatky v oblasti vzdelávania a zamestnávania osôb so zdravotným postihnutím, problematickú prax v oblasti obmedzovania právnej spôsobilosti osôb so zdravotným postihnutím a potrebu kontinuálneho vzdelávania o právach osôb so zdravotným postihnutím pre zamestnancov a zamestnankyne v justícii, správnych orgánoch a orgánoch vymáhania práv. Stanovisko je dostupné v anglickom jazyku na webovej stránke Strediska (http://www.snslp.sk/CCMS/files/CRPD_SNCHR_Observations.pdf).

1.3 Účasť na výročnej konferencii Svetovej aliancie národných organizácií pre ľudské práva (GANHRI)

V rámci spolupráce s OSN sa Stredisko zúčastnilo v dňoch **04.-07.03.2019** na valnom zhromaždení GANHRI 2019 v Ženeve. V rámci sprievodných podujatí sa Stredisko zúčastnilo podujatia na výmenu skúseností a informácií k téme ochrany práv žien a dievčat prostredníctvom mandátu a funkcií NHRI (Knowledge exchange: Adressing women's and girl's rights by applying NHRI's mandates and functions under the Paris Principles: NHRI's experiences, lessons and practices) so zameraním na stratégie promovania a ochrany týchto práv a spoluprácu. Súčasťou GANHRI 2019 bola výročná konferencia venovaná implementácii globálneho kompaktu pre migráciu a úlohe NHRI (Ensuring human-rights based and gender-responsive implementation, follow-up and review of the Global Compact for Migration: The role of National Human Rights Institutions).

2. Spolupráca v rámci ENNHRI (European Network of National Human Rights Institutions)

ENNHRI je sieťou národných inštitúcií pre ľudské práva združujúcou členov z krajín širšej Európy so stálym sekretariátom v Bruseli.

2.1 Zastúpenie v pracovných skupinách a plnenie úloh spojených s členstvom

Zamestnanci a zamestnankyne Strediska zastúpení v pracovných skupinách počas roka plnili úlohy spojené s členstvom a zúčastnili sa nasledovných stretnutí pracovných skupín:

25.-26.02.2019 – Dublin - pracovná skupina k právnej problematike (Legal Working Group) – stretnutie bolo určené na prezentáciu činnosti pracovnej skupiny za rok 2018 a vytýčenie cieľov na rok 2019, vrátane praktických otázok nastavenia práce v skupine;

21.05.2019 – Brusel - pracovná skupina pre oblasť komunikácie (Communication Working Group) – cieľom stretnutia bolo vytvoriť kľúčové posolstvá v komunikácii o hospodárskych a sociálnych práv a bol venovaný aj základným pravidlám efektívnej komunikácie, vrátane zdieľania dobrej praxe;

21.05.2019 – Brusel - pracovná skupina k hospodárskym, sociálnym a kultúrnym právam (Economic, Social and Cultural Rights Working Group) – členovia a členky si vzájomne zdieľali informácie za obdobie posledných mesiacov a plánovali ďalší postup a aktivity skupiny;

29.11.2019 – Štrasburg - pracovná skupina k hospodárskym, sociálnym a kultúrnym právam (Economic, Social and Cultural Rights Working Group) – stretnutie sa venovalo vyhodnoteniu činnosti za rok 2019, schváleniu aktivít na rok 2020 a voľby novej tajomníčky pracovnej skupiny. Spoločnou témou členských organizácií na rok 2020 je právo na bývanie a práva seniorov, v menšej miere aj právo na prácu. V nadväznosti na konferenciu a konzultácie s European Anti Poverty Network sa ENNHRI pokúsi posilniť priamu komunikáciu s ľuďmi a posilnenie participatívnych prístupov v práci národných inštitúcií pre ľudské práva, pričom na stretnutí boli formulované požiadavky k mapovaniu praxe medzi organizáciami.

V roku 2019 bolo Stredisko zastúpené aj v pracovnej skupine pre oblasť podnikania a ľudských práv (Business and Human Rights Working Group), ktorej dve stretnutia boli organizované prostredníctvom konferenčného hovoru. Pracovnou náplňou skupiny v roku 2019 bolo vypracovanie odporúčania pre Európsku komisiu týkajúceho sa prijatia akčného plánu pre oblasť podnikania a ľudských práv na úrovni EÚ. Zároveň sa pracovná skupina zaoberala zdieľaním príkladov dobrej praxe medzi členmi a prípravami možného osobného stretnutia v roku 2020.

2.2 Účast' na stretnutiach, seminároch a školeniach ENNHRI

Dňa **04.03.2019** sa zástupkyňa Strediska zúčastnila v Ženeve počas výročnej konferencie GANHRI 2019 valného zhromaždenia ENNHRI, na ktorom boli predstavené a diskutované aktivity ENNHRI na rok 2019. Druhého Valného zhromaždenia ENNHRI sa zástupkyňa Strediska zúčastnila dňa **13.11.2019** v Bruseli. Členovia na valnom zhromaždení prijali návrh plánu činnosti a rozpočtu ENNHRI na rok 2020 a boli oboznámení s plnením strategického plánu a plánu činnosti za rok 2019 a o správe o hospodárení ENNHRI za rok 2019. V rámci diskusií v skupinách Stredisko participovalo na diskusií o umelej inteligencii a jej dopadoch na ľudské práva a o úlohe ENNHRI v tejto oblasti. Stredisko sa tiež zapojilo do diskusie k pripravovanému odporúčaní Rady Európy o národných inštitúciách pre ľudské

práva (revízia odporúčania z roku 1997), pričom bude aj zastúpené v pracovnej skupine, ktorá bude vo februári 2020 pripomienkovať návrh jeho textu.

Dňa **22.05.2019** sa zástupcovia Strediska zúčastnili v Bruseli na workshope k problematike komunikácie hospodárskych a sociálnych práv. Workshop bol organizovaný v spojení s pracovnou skupinou k hospodárskym, sociálnym a kultúrnym právam práv s cieľom spoločne formulovať problémy a témy v oblasti hospodárskych a sociálnych práv, ktoré nie sú v súčasnosti cieľovým publikom plne chápané. Workshop sa zamerával na výber komunikačných prístupov a tvorbu efektívnych odkaz. Výsledkom workshopu by malo byť vytvorenie stratégie pre národné inštitúcie pre ľudské práva na komunikovanie práv ľudí.

Pri príležitosti druhého valného zhromaždenia ENNHRI sa dňa **14.11.2019** konala výročná konferencia ENNHRI na tému uplatňovania hospodárskych a sociálnych práv v Európe a úlohe národných inštitúcií pre ľudské práva v tejto oblasti (ENNHRI Annual Conference: Realising Economic & Social Rights in Europe – The Role of NHRIs). Na konferencii boli predstavené aktivity Európskeho sociálneho výboru Rady Európy, Európskej komisie a Výboru OSN pre hospodárske, sociálne a kultúrne práva, ako aj príklady dobrej praxe a uplatňovanie prístupu založeného na ľudských právach k problematike chudoby, bývania, pracovných práv, súdneho rozhodovania a promovania hospodárskych a sociálnych práv. Súčasťou konferencie bola výstava plagátov o aktivitách členov, na ktorej bol prezentovaný výskum Strediska k problematike práva na bývanie a dostupnosti sociálneho bývania na Slovensku.

2.3 Účasť na akadémii pre pracovníkov národných inštitúcií pre ľudské práva (NHRI Academy)

Zástupkyňa Strediska sa v dňoch **03.-07.06.2019** zúčastnila na akadémii pre pracovníkov národných inštitúcií pre ľudské práva v Benátkach, ktorú spoluorganizovali ENNHRI a ODIHR. Akadémia sa zameriavala na ochranu a podporu hospodárskych a sociálnych práv, a to najmä v kontexte: monitorovania politik, využívania indikátorov a normálov pri monitorovaní, komunikácie citlivých tém a vyhodnocovania využívania štátnych finančných prostriedkov na ochranu a podporu hospodárskych a sociálnych práv.

Tabuľka č. 13: Podklady a materiály vypracované v roku 2019 na žiadosť ENNHRI

	Predmet	Mesiac	Počet strán
1	monitorovanie činnosti ENNHRI so zameraním na výsledky	január	2
2	prieskum k akadémii pre vedenie národných inštitúcií pre ľudské práva	júl	1
Spolu strán			3

3. Spolupráca v rámci siete EQUINET (European Network of Equality Bodies)

Equinet je sieťou národných orgánov pre rovné zaobchádzanie a v súčasnosti združuje 50 členov z 37 krajín Európy.

3.1 Zastúpenie v pracovných skupinách a plnenie úloh spojených s členstvom

Zamestnanci a zamestnankyne Strediska zastúpení v pracovných skupinách počas celého roku plnili úlohy spojené s členstvom. Zároveň osobne rokovali na uvedených stretnutiach pracovných skupín:

13.03.2019 – Sofia - pracovná skupina Komunikačné stratégie a praktiky (Communication Strategies and Practices) – stretnutie nadviazalo na predchádzajúce školenie k tvorbe pozitívne ladených príbehov, pričom členovia a členky zdieľali dobrú prax v rámci komunikácie o ľudských právach a hľadaní spoločných cieľov tejto komunikácie;

26.03.2019 – Brusel - pracovná skupina Tvorba politík (Policy Formation) – Stredisko sa aktívne podieľalo na tvorbe stanoviska siete Equinet o úlohe orgánov pre rovné zaobchádzanie pri implementácii cieľov trvalo udržateľného rozvoja a prispelo dobrou praxou zo Slovenska. Na stretnutí sa zároveň tvoril plán šírenia osvedčenej praxe o odporúčaní k eliminácii nenávisťných prejavov počas volieb, ktoré Stredisko preložilo do slovenského jazyka a následne distribuovalo medzi politickými stranami zastúpenými v Národnej rade SR;

02.04.2019 – Lisabon - pracovná skupina Rodová rovnosť (Gender Equality) – predmetom stretnutia bola príprava správy o násilí páchanom na ženách a správy k právam trans a intersex osôb a diskusia o právach trans a intersex osôb v jednotlivých krajinách. Stretnutie bolo venované aj príprave programu konferencie k sexuálnemu obťažovaniu v Bruseli. Prínosným bol príspevok zástupcu ILGA-Europe, v ktorom sa venoval spoločenskej a právnej stránke tranzície;

05.04.2019 – Praha - pracovné zoskupenie k problematike slobody pohybu (Cluster on Freedom of Movement) – predmetom bolo predstavenie vývoja na národnej úrovni, aktivity členov v tejto oblasti a prezentácia európskej judikatúry v oblasti diskriminácie pri uplatňovaní slobody pohybu pracovníkmi a členmi ich rodín v EÚ. Diskusia sa venovala aj významu nezávislej právnej a inej pomoci v zmysle Smernice 2014/54/EU a právomociach pri poskytovaní právnej pomoci obetiam diskriminácie. Členom bola predstavená zriaďovaná Európska pracovná agentúra (European Labour Authority), jej plánovaný mandát, úlohy a zameranie činnosti, vrátane možností spolupráce s národnými orgánmi pre rovné zaobchádzanie;

24.04.2019 – Brusel - pracovná skupina Právo rovnosti (Equality Law) – na stretnutí prezentoval zástupca ILGA – Europe prax s vykonávaním strategických intervencií pred Európskym súdom pre ľudské práva. V rámci činností podskupín zástupkyňa Strediska pôsobí v skupine zaoberajúcej sa nastavením systému pravidelného monitorovania prípadov pred Európskym súdom pre ľudské práva vzťahujúcich sa na diskrimináciu;

23.05.2019 – Lisabon - pracovná skupina Výskum a zber dát (Research and Data Collection) – predmetom prvého stretnutia novovzniknutej skupiny bola výmena skúseností zo zberu dát orgánov pre rovné zaobchádzanie a koordinovanie výskumu pracovnej skupiny o umelej inteligencii a aktivitách a úlohách národných orgánov pre rovné zaobchádzanie v tejto oblasti;

19.09.2019 – Riga - pracovná skupina Komunikačné stratégie a praktiky (Communication

Strategies and Practices) – členovia skupiny si vymieňali skúsenosti s tvorbou komunikačnej stratégie a hľadali spoločné ciele komunikácie ľudských práv. Zástupkyňa Strediska prezentovala kampaň k Medzinárodnému dňu Rómov, ku ktorej získala spätnú reakciu od ostatných členov a členiek;

08.10.2019 – Nikózia – pracovná skupina Právo rovnosti (Equality Law) – predmetom stretnutia bola prezentácia prípadov riešených orgánmi pre rovné zaobchádzanie a diskusia o pláne činnosti na rok 2020 so zameraním na práva osôb so zdravotným postihnutím. Podskupina zameraná na monitorovanie prípadov pred Európskym súdom pre ľudské práva diskutovala o identifikácii vhodného prípadu, do ktorého by Equinet mohol vstúpiť ako tretia strana resp. v ktorom by mohol intervenovať;

10.-11.10.2019 – Kodaň - pracovná skupina Rodová rovnosť (Gender Equality) – predmetom stretnutia bola finalizácia správy o násilí páchanom na ženách a správy k právam trans a intersex osôb a prezentácia výskumnej správy Dánskeho inštitútu pre ľudské práva o sexuálnom obťažovaní v hoteloch a reštauráciách. Stretnutie bolo venované aj viacnásobnej diskriminácii žien z dôvodu chudoby, diskusii o budúcej EU Gender Equality Strategy a o diskriminácii v pracovno-právnych vzťahoch z dôvodu využívania algoritmov a umelej inteligencie;

19.-20.11.2019 – Brusel - pracovná skupina Výskum a zber dát (Research and Data Collection) – cieľom stretnutia, ktorého časť prebehla v spojení s pracovnou skupinou Tvorba politik, bolo nastavenie komunikácie medzi pracovnými skupinami a spoločné formovanie stratégie, vrátane zefektívnenia spolupráce relevantných oddelení Strediska. Pracovná skupina diskutovala o zbere spätnej väzby k návrhu správy o metódach zberu dát jednotlivých orgánov pre rovné zaobchádzanie a o stratégii s cieľom zjednotiť zber základných dát súvisiacich s podnikmi s možnosťou publikovania porovnávacích správ a medzinárodných správ. Zástupca FRA informoval o nových a plánovaných výskumoch FRA a pokrokoch v oblasti šírenia štandardu monitorovania dát o nediskriminácii;

19.-20.11.2019 – Brusel - pracovná skupina Tvorba politik (Policy Formation) – cieľom stretnutia, ktorého časť prebehla v spojení s pracovnou skupinou Výskum a zber dát, bolo zefektívniť interdisciplinárnu spoluprácu medzi oddelením Strediska zabezpečujúcim výskum a oddelením podieľajúcim sa na tvorbe politik. Stredisko malo možnosť podieľať sa na tvorbe stanoviska Equinetu a pripomienkovať správu Európskej komisie o implementácii smerníc o predchádzaní rasovej diskriminácii a diskriminácii v zamestnaní;

12.-13.12.2019 – Brusel - pracovné zoskupenie k problematike slobody pohybu (Cluster on Freedom of Movement) – diskusia bola venovaná príkladom z praxe a európskej judikatúre v oblasti slobody pohybu. Problematika sa dotýkala všeobecne slobody pohybu zamestnancov a členov ich rodín, ich sociálneho zabezpečenia a sociálnej pomoci, definície zamestnanca a výnimiek, ako aj získania povolenia na pobyt a koordinácie sociálnych systémov. Stretnutie tiež informovalo o činnosti FRA a Európskej komisie, ako aj o aktivitách členských štátov EÚ.

Stredisko sa v roku 2019 zapojilo do projektu k štandardom pre orgány pre rovné zaobchádzanie (Project on Standards for Equality bodies) a zástupkyňa Strediska sa zúčastnila stretnutia k projektu v Paríži dňa **25.09.2019**. Stredisko sa zapojilo do tvorby SMART indikátorov, ktoré by mali v budúcnosti slúžiť na monitorovanie súladu národných orgánov pre rovné zaobchádzanie s odporúčaním Európskej komisie.

3.2 Účasť na školeniach, konferenciách a seminároch organizovaných Equinetom

V roku 2019 sa zamestnanci Strediska tiež zúčastňovali školení a seminárov organizovaných sieťou Equinet. Konkrétne išlo o nasledovné:

11.-12.03.2019 – Sofia - školenie o tvorbe naratívov a story-tellingu na tému diskriminácie a chudoby (Training on Narrative Building & Story Telling), ktorého predmetom bolo vytváranie pozitívne ladených príbehov. Táto stratégia Stredisku následne pomohla vytvárať príbehy založené na hodnotách ľudskoprávnych inštitúcií, ktoré chce vysielat' smerom k svojim cieľovým skupinám;

27.-28.06.2019 – Berlín - seminár o podpore rovnosti pre staršie osoby orgánmi pre rovné zaobchádzanie (How do we tackle ageism and age discrimination against older people? Capacity building seminar for equality bodies and organisations of older people) venovaný ageizmu a diskriminácii z dôvodu veku v rôznych oblastiach, ako napríklad vzdelávanie, poskytovanie tovarov a služieb, pracovnoprávne a iné vzťahy a chudoba a sociálne exklúzia. V rámci zdieľania praxe jednotlivých organizácií zástupca Strediska prezentoval výskumy z roku 2008 a 2016, ktoré Stredisko realizovalo spolu s Fórom pre pomoc starším;

22.10.2019 – Brusel - okrúhly stôl pri príležitosti 2. výročia kampane #metoo (Round Table: Two years after #MeToo, what next?) venovaný vplyvu hnutia na boj proti sexuálnemu obťažovaniu;

23.10.2019 – Brusel - konferencia venovaná činnosti orgánov pre rovné zaobchádzanie v boji proti sexuálnemu obťažovaniu v zamestnaní (Conference on Equality Bodies Combatting Sexual Harassment at Work), na ktorej zástupkyňa Strediska prezentovala monitoring sexuálneho obťažovania a šikanovania žien na pracovisku, ktorý Stredisko vykonávalo na základe Národného akčného plánu pre elimináciu a prevenciu násilia na ženách v rokoch 2014-2018. Spolu s výsledkami monitoringu informovala o jeho najväčších výzvach a limitoch. Zástupkyňa Strediska tiež diskutovala so Špeciálnou spravodajkyňou OSN pre problematiku násilia na ženách, jeho príčin a dopadov Dubravkou Šimonovic o stave ratifikácie Istanbulskeho dohovoru na Slovensku a vplyvoch konzervatívnych prúdov na stav rodovej rovnosti.

3.3 Zastúpenie Strediska na valných zhromaždeniach a stretnutiach Equinetu

Dňa **23.10.2019** sa zástupkyňa Strediska zúčastnila valného zhromaždenia Equinet v Bruseli. Na valnom zhromaždení bol o. i. prijatý Plán činnosti a rozpočet Equinetu na rok 2020. Členovia schválili pristúpenie nového člena - Inštitúcie Ombudsmana Republiky Kosovo¹. V rámci valného zhromaždenia sa konala panelová diskusia na tému dobrého líderstva smerom k posilneniu rovnosti v Európe. V skupinovej diskusii zástupkyňa Strediska rokovala o štandardoch pre orgány pre rovné zaobchádzanie, pričom informovala zástupkyňu Európskej Komisie o stave novelizácie zákona o Stredisku a nedostatku politickej vôle posilniť mandát a postavenie v súlade s Parížskymi princípmi, ECRI Všeobecného politického odporúčania č. 2 a Odporúčaním Európskej Komisie.

¹ Členstvo nemá vplyv na status a uznanie Kosova ako štátu a je v súlade s rezolúciou Bezpečnostnej Rady OSN č. 1244/1999 a Stanoviskom Medzinárodného súdneho dvora o vyhlásení nezávislosti Kosova.

Tabuľka č. 14: Podklady a materiály vypracované v roku 2019 na žiadosť Equinet

	Predmet	Mesiac	Počet strán
1	prieskum k semináru o rovnosti pre staršie osoby	marec	1
2	úloha orgánov pre rovné zaobchádzanie vo verejnej diskusii o umelej inteligencii, algoritmickej rozhodovaní a diskriminácii	júl	1
3	implementácia smerníc 2000/43/ES a 2000/78/ES a budúcnosť politík v oblasti rovnosti a nediskriminácie na európskej úrovni	september	7
4	externé hodnotenie spokojnosti so službami Equinetu pre členov v roku 2019	december	3,5
Spolu strán			12,5

4. Spolupráca v rámci platformy Rady Európy-FRA-ENNHRI-Equinet

4.1 Zastúpenie v platforme Rady Európy-FRA-Equinet-ENNHRI pre hospodárske a sociálne práva (CoE-FRA-EQUINET-ENNHRI collaborative platform on social and economic rights)

Stretnutie platformy Rady Európy-FRA-Equinet-ENNHRI pre hospodárske a sociálne práva sa konalo dňa **28.11.2019** v Štrasburgu. Stretnutie sa primárne venovalo skúsenostiam so súdnym vymáhaním prípadov porušenia sociálnych a ekonomických práv. V tomto kontexte bolo diskutované o tieňovom reportovaní prípadov a rozhodnutí z pohľadu národných inštitúcií pre ľudské práva, s cieľom zvyšovať povedomie sudcov a advokátov o Európskej sociálnej charte a o význame sociálnych práv a poskytovaní prípadových štúdií s presným odkazom na precedensy v národnom jazyku. Úlohou národných inštitúcií pre ľudské práva by malo byť vytváranie platformy pre odbornú diskusiu. Na stretnutí bolo tiež informované, že prioritou Rady OSN pre ľudské práva do budúceho obdobia je problematika práce a práv pracujúcich, pričom národné inštitúcie pre ľudské práva sú vyzývané, aby proaktívne iniciovali užšie stretnutia a podávali návrhy v rámci zjednodušeného konania (simplified procedure). Následne v decembri 2019 poskytlo Stredisko informácie v rámci prieskumu potrieb a očakávaní členov platformy k zameraniu jej ďalšej činnosti (v rozsahu 1 strana).

4.2 Zastúpenie v platforme Rady Európy-FRA-Equinet-ENNHRI o rovnom zaobchádzaní voči Rómom (CoE-FRA-EQUINET-ENNHRI platform for Roma equality)

4.2.1 Spolupráca pri organizovaní a hostovaní 6. zasadnutia platformy

V dňoch **14.-15.05.2019** Stredisko v Bratislave organizovalo a hostovalo zasadnutie platformy Rady Európy-FRA-Equinet-ENNHRI o rovnom zaobchádzaní voči Rómom. V poradí šieste zasadnutie platformy bolo venované problematike práva rómskych detí na

inkluzívne vzdelávanie a na život bez diskriminácie s dôrazom na desegregáciu škôl. Témou prvej časti stretnutia bol vývoj na národnej úrovni za účasti štátneho tajomníka Ministerstva školstva, vedy, výskumu a vzdelávania SR, Úradu komisárky pre deti, Úradu splnomocnenca vlády SR pre národnostné menšiny, Úradu splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity, mimovládnych organizácií a akadémie. Druhá časť stretnutia umožnila výmenu dobrej praxe medzi zastúpenými európskymi štátmi a konštruktívne návrhy na posilnenie ochrany práv rómskych detí v Európe a na Slovensku.

5. Spolupráca s FRA (Agentúra Európskej únie pre základné práva)

V rámci prípravy správy FRA o situácii národných inštitúcií pre ľudské práva v EÚ sa konalo v dňoch **25.-27.06.2019** stretnutie národných expertov a expertiek vo Viedni za účasti zástupkyne Strediska. Na trojdňovom stretnutí boli konzultované výsledky výskumu FRA, ktorý pozostával z dotazníkov a osobných alebo telefonických rozhovorov so zástupcami NHRI. Cieľom bolo doplniť dáta, diskutovať o vhodnej forme ich využitia v správe a prípadnom doplnení výskumu. Stretnutie tiež poskytlo priestor na výmenu dobrej praxe v rôznych oblastiach naplňovania mandátov NHRI a nastavenia a fungovania NHRI v Európe. Správa FRA bude vydaná v roku 2020. V rámci výskumu FRA sa konalo dňa **28.05.2019** osobné stretnutie medzi zástupkyňou Strediska a zástupkyňou FRA za účelom poskytnutia informácií do správy za Slovensko, pričom Stredisko následne v júni 2019 poskytlo FRA aj písomné podklady (v rozsahu 28 strán).

V dňoch **03.-04.10.2019** sa zástupkyňa Strediska zúčastnila na stretnutí expertov na komunikáciu v oblasti ľudských práv organizovanom FRA (FRA human rights communicators network), ktorého sa okrem komunikačných špecialistov a špecialistiek z inštitúcií pôsobiacich v oblasti ochrany a podpory ľudských práv zúčastnili aj zástupcovia z OSCE ODIHR a korporátneho sektora. Celodenný workshop bol venovaný stratégii uplatňovania efektívnej komunikácie ľudských práv a jej vylepšenia do budúcnosti.

Dňa **09.10.2019** sa zástupkyňa Strediska zúčastnila seminára k problematike etnického profilovania, ktorý bol organizovaný FRA pri príležitosti stretnutia pracovnej skupiny Equinet Právo rovnosti (Equality Law). Predmetom semináru bola problematika nezákonného etnického profilovania a otázky základných práv, vrátane problematiky nenávisťných trestných činov a konkrétnych prípadov z praxe. V rámci skupinovej diskusie bola porovnávaná legislatívna úprava etnického profilovania v jednotlivých štátoch, zdieľané národné výskumy k etnickému profilovaniu a príklady prípadov etnického profilovania v jednotlivých členských štátoch, vrátane ich právnej vymožitelnosti.

V **júli 2019** Stredisko na žiadosť FRA konzultovalo pripravovaný plán činnosti FRA na rok 2021 (podklady v rozsahu 5 strán).

6. Spolupráca s ECRI (European Commission against Racism and Intolerance)

Dňa **26.-27.09.2019** sa zástupkyňa Strediska zúčastnila v Paríži na konferencii k 25. výročiu ECRI. Stredisko malo pri tejto príležitosti možnosť bližšie konzultovať nadchádzajúcu návštevu ECRI na Slovensku, ako aj sa oboznámiť s najnovšími zisteniami a odporúčaniami ECRI vychádzajúcich z jej 25 ročnej práce.

Dňa **19.11.2019** navštívila Stredisko delegácia ECRI pri príležitosti šiesteho kola monitorovania SR. Predmetom diskusie so zástupcami Strediska bol stav novelizácie zákona o Stredisku a informovanie o legislatívnom procese, informovanie o spolupráci Strediska s mimovládny sektorom a monitorovaní segregácie rómskych detí vo vzdelávaní.

V priebehu roku Stredisko poskytlo ECRI na žiadosť informácie k prieskumu k vplyvu ECRI na oblasť rovnosti za posledných 25 rokov (február 2019, rozsah 1 strana) a podklady k príprave návštevy Slovenska v rámci šiesteho monitorovacieho cyklu (máj 2019, rozsah 3 strany).

Aktivity mimo plánu činnosti

Pracovné stretnutia

Zástupkyňa Strediska sa pri príležitosti konferencie k 25. výročiu ECRI zúčastnila dňa **26.09.2019** na stretnutí zástupcov a zástupkýň orgánov pre rovné zaobchádzanie s Komisárkou Rady Európy pre ľudské práva a diskutovala o vplyve umelej inteligencie a digitalizácie na uplatňovanie princípu rovného zaobchádzania na Slovensku ako aj v iných krajinách Rady Európy. Komisárka Rady Európy pre ľudské práva tiež informovala o možnostiach podpory pre národné orgány pre rovné zaobchádzanie a spolupráce s nimi.

Dňa **06.11.2019** sa zástupkyne Strediska zúčastnili na stretnutí so zástupcami Európskej komisie v rámci Európskeho semestra a diskutovali spolu s predstaviteľmi iných nezávislých inštitúcií pôsobiacich v oblasti ochrany ľudských práv na Slovensku o stave diskriminácie rómskych detí vo vzdelaní.

Dobré vzťahy s veľvyslanectvami

25.02.2019 – recepcia pri príležitosti národného dňa Srbskej republiky organizovaná Veľvyslanectvom Srbskej republiky na Slovensku;

26.03.2019 – recepcia organizovaná Veľvyslanectvom Helénskej republiky na Slovensku pri príležitosti národného dňa Grécka;

10.06.2019 – recepcia organizovaná Veľvyslanectvom Chorvátskej republiky v SR pri príležitosti národného dňa Chorvátskej republiky;

11.06.2019 – stretnutie zástupkýň Strediska so zástupcom Veľvyslanectva Spolkovej republiky Nemecko v Bratislave za účelom poskytnutia informácií o aktuálnych otázkach ochrany ľudských práv na Slovensku;

15.10.2019 – prezentácia Správy o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovného

zaobchádzania v Slovenskej republike za rok 2018 a diskusia o ľudskoprávnej situácii na Slovensku v rámci pracovných raňajok organizovaných Veľvyslanectvom Slovenskej republiky.

Účasť na medzinárodných konferenciách, seminároch, workshopoch a iných podujatiach

11.-12.03.2019 – Trier - školenie k diskriminácii z dôvodu náboženstva alebo viery v pracovnoprávnej oblasti organizované ERA Academy for European Law, ktorý sa venoval o.i. konkurencii dôvodu náboženstva s inými diskriminačnými dôvodmi a rodovým aspektom diskriminácie z dôvodu náboženstva alebo viery. Školenie bolo prínosom aj v kontexte riešenia problematiky nepriamej diskriminácie, ako aj vyhodnocovania všetkých podmienok diskriminácie vo vzájomnom prepojení;

06.-07.05.2019 – Trier - školenie k európskemu právu v oblasti rodovej rovnosti organizované ERA Academy of European Law, ktoré bolo zamerané na predstavenie základných legislatívnych inštrumentov a judikatúry týkajúcich sa princípu rodovej rovnosti a určené pre právnikov a právničky;

13.06.2019 – Brno - odborný seminár „Kam kráčiš, equality body?“ a záhradná slávnosť organizované pri príležitosti 10. výročia vzniku orgánu pre rovné zaobchádzanie v Českej republike Kanceláriou Veřejného ochránce práv České republiky, ktorý sa venoval problematike štandardov pre orgány pre rovné zaobchádzanie na európskej úrovni, partnerstvám a míľnikov v činnosti organizácie za posledných 10 rokov a predstaveniu nového zborníku stanovísk;

15.-16.07.2019 – Viedeň - doplnková schôdza ľudskej dimenzie OBSE o účinnom multilateralizme v ľudskej dimenzii OBSE (OSCE Supplementary Human Dimension Meeting on Effective Multilateralism in the OSCE Human Dimension) organizovaná ODIHR v spolupráci s predsedníctvom SR v OBSE, ktorá predstavuje fórum, kde členské krajiny OBSE, v spolupráci s partnermi pre spoluprácu, občianskou spoločnosťou, inštitúciami OBSE a inými medzinárodnými organizáciami diskutujú o implementácii ľudsko-právnych záväzkov, ktoré boli prijaté konsenzom na predchádzajúcich OBSE summitoch alebo ministerských stretnutiach. Na dvojdnovom podujatí sa o.i. diskutovalo o téme mnohostrannej spolupráce za účelom rozširovania efektivity a nezávislosti národných inštitúcií pre ľudské práva v rámci OBSE regiónu a téme online násilia na ženách a dievčatách. V rámci prvej témy bola spomenutá účasť ODIHR a ENNHRI v legislatívnom procese o novelizácii zákona o Stredisku;

23.-24.09.2019 – Brusel - konferencia na tému zlepšovania rovnosti LGBTI osôb v EÚ od roku 2020 (Advancing LGBTI equality in the EU: from 2020 and beyond) organizovaná Európskou komisiou v spolupráci s fínskym predsedníctvom v Rade EÚ, na ktorej boli zhodnotené výsledky eurobarometra o tolerancii LGBTI (s veľmi negatívnymi výsledkami pre Slovensko). Konferencia akcentovala potrebu prijatia horizontálnej smernice a dôsledná aplikácia zákonov a riešenia prejavov neznášanlivosti a homofóbie. Účastníci podporili vzdelávanie o problematike LGBTI a zámer prijatia stratégie pre LGBTI ľudí na európskej úrovni;

03.10.2019 – Praha - konferencia „Antidiskriminační zákon 2009-2019, 10 let na cestě k férovosti“ organizovaná Veřejnou ochránkyňou práv České republiky a místopředsedkyní Senátu parlamentu České republiky Milušou Horskou, ktorej predmetom bolo využívanie antidiskriminačného zákona v praxi. Súčasťou konferencie bola aj prednáška sudcu Nejvyššího správního soudu České republiky zameraná na judikatúru českých súdov a diskusia s obeťami

diskriminácie o vymožitelnosti práva po podaní antidiskriminačných žalôb v Českej republike;
24.-25.10.2019 – Barcelona - školenie k využívaniu antidiskriminačného práva EÚ organizované ERA Academy of European Law, ktorý sa bližšie zamerával na problematiku priamej a nepriamej diskriminácie, obťažovania, dôkazného bremena, opravných prostriedkov a sankcií v antidiskriminačných sporoch. V rámci workshopu boli riešené konkrétne prípady, a to aj formou simulovaného súdneho procesu. Školenie bolo tiež venované diskriminácii z dôvodu rasy, sexuálnej orientácie, veku, náboženského vyznania a zdravotného postihnutia, hlavným znakom týchto dôvodov diskriminácie, vrátane prípadov Európskeho súdu pre ľudské práva. Prínosom bolo získanie podkladov, prameňov európskeho antidiskriminačného práva, ktoré sú využiteľné v rámci právnej argumentácie v antidiskriminačných sporoch, ako aj v odborných stanoviskách vydávaných Strediskom;

12.11.2019 – Brusel - konferencia organizovaná pri príležitosti 10. výročia právnej záväznosti Charty základných práv EÚ (Making the EU Charter of Fundamental Rights a Reality for All: 10th Anniversary of the Charter Becoming Legally Binding) Európskou komisiou, FRA a fínskym predsedníctvom v Rade EÚ. Konferencia pojednávala o úlohe jednotlivých aktérov pri uplatňovaní Charty v praxi, vrátane úlohy a aktivít národných inštitúcií pre ľudské práva a občianskej spoločnosti. Na konferencii bol predstavený nový vyhľadávací nástroj pripravený FRA na prepojenie databáz k jednotlivým medzinárodným ľudskoprávnym dohovorom a mechanizmom vo vzťahu k štátom EÚ (European Fundamental Rights Information System);

25.-27.11.2019 – Ženeva - 8. fórum OSN pre problematiku podnikania a ľudských práv (UN Business and Human Rights Forum) organizované pracovnou skupinou OSN pre problematiku ľudských práv, nadnárodných spoločností a iných podnikateľských subjektov. Fórum sa primárne zameralo na úlohu štátov ako katalyzátorov rešpektu podnikateľských subjektov k ľudským práva (Time to act: Governments as catalysts for business respect for human rights). Stredisko účasťou posilnilo svoje technické kapacity v oblasti podnikania a ľudských práv a upevnilo svoje postavenie ako relevantného aktéra v tejto oblasti v stredoeurópskom priestore.

Vypracovávanie podkladov a materiálov pre zahraničných partnerov

Počas roku 2019 vypracovalo Stredisko dokopy 35 materiálov na žiadosť zahraničných partnerov v celkovom rozsahu 143,5 strany. Jednotlivé materiály sú uvedené v rámci spolupráce s konkrétnymi partnermi, v tabuľke č. 15 uvádzame len nezaraďované materiály.

Tabuľka č. 15: Poskytnuté podklady a materiály pre zahraničných partnerov

	Dopytujúci subjekt	Predmet	Mesiac	Počet strán
1	Európska komisia	verejná konzultácia k hodnoteniu príslušných ustanovení práva EÚ implementujúcich princíp rovnakej mzdy za rovnakú prácu alebo prácu rovnakej hodnoty	február	12
2	UNIA	národná implementácia definície antisemitizmu podľa IHRA	marec	1
3	Úrad ochrancu ľudských	právna regulácia zhotovovania video	marec	1

	práv Arménska	záznamov daňovými/colnými úradníkmi		
4	Úrad ombudsmana pre osoby so zdravotným postihnutím Chorvátskej republiky	podmienky udeľovania parkovacích kariet pre osoby so zdravotným postihnutím	marec	2
5	Rada Európy – Riadiaci výbor pre ľudské práva (CDDH)	plány a prax pri národnej implementácii Hlavných zásad OSN pre podnikanie a ľudské práva a Odporúčania Výboru Ministrov Rady Európy členským štátom CM/Rec (2016)3 o ľudských právach a podnikaní	apríl	4
6	Európska komisia	verejná konzultácia k rodovej rovnosti	máj	6
7	Externý výskumník pre Českú pirátsku stranu	úprava whistleblowingu na Slovensku	júl	2
8	UNIA	diskriminácia formou viktimizácie	júl	1
9	Rada Európy	etnické profilovanie	august	2,5
10	Komisia na ochranu pred diskrimináciou Albánska	práva žien vo vzťahu k úprave priezvisk	október	1
Spolu strán				32,5

I.

Propagácia a styk s verejnosťou

1. Verejná propagácia Strediska

Stredisko v rámci Public Relations priebežne publikuje rôzne materiály na tému antidiskriminačnej politiky, tlačové správy, výročné správy o svojej činnosti a správy z monitorovania stavu diskriminácie na Slovensku, a to prostredníctvom webovej stránky, ako aj vyhotovením tlačovín, potrebných pre distribúciu v rámci jednotlivých akcií Strediska. Stredisko sa počas roka propagovalo aj účasťou na podujatiach organizovaných spolupracujúcimi organizáciami. Stredisko je tiež aktívne na sociálnych sieťach a v roku 2019 rozšírilo svoje aktivity aj o podcasty a blogy na aktuálne témy z oblasti ľudských práv, ktoré vychádzajú raz mesačne.

Na propagáciu svojej činnosti využilo v roku 2019 aj organizáciu podujatí, vrátane ľudskoprávneho knižného klubu, premietania filmu z oblasti ľudských práv, okrúhlych stolov a populárneho kvízu. Stredisko tiež pripravilo viacero osvetových videí, vrátane videa promujúceho právne služby Strediska, ktoré boli šírené prostredníctvom sociálnych sietí

a kanála Strediska na stránke YouTube.

Stredisko pokračovalo vo vydávaní pravidelného newsletteru, ktorý vychádza v periodicite každé dva mesiace. Newsletter je zverejňovaný na webovej stránke Strediska (www.snslp.sk) v časti „aktuality“ a je šírený prostredníctvom stránok Strediska na sociálnych sieťach. Newsletter býva zverejňovaný aj v anglickom jazyku.

2. Zvyšovanie povedomia o ľudských právach a nediskriminácii

2.1 Tlačové správy a mediálne výstupy

Stredisko upozorňuje na aktuálne problémy aj prostredníctvom médií, čím podporuje šírenie osvetu a napĺňanie svojho mandátu. Stredisko vytvára mediálne správy z vlastnej iniciatívy, v reakcii na aktuálnu spoločenskú situáciu alebo problém, ako aj za účelom propagácie svojich aktivít a výstupov. V roku 2019 Stredisko vydalo 32 tlačových správ.

Tabuľka č. 16: Tlačové správy Strediska podľa témy

	Vlastné správy
Šikana a kyberšikana (výsledky výskumu)	1
Diskriminácia	12
Nenávistné prejavy	5
Podujatia organizované Strediskom	4
Iné	10
SPOLU	32

Stredisko v rámci tlačových správ týkajúcich sa diskriminácie reagovalo napr. na problematiku uplatňovania volebného práva zo zahraničia, určovanie rozdielneho poplatku za materské školy, či na prípady segregácie na školách a pri 1. svätom prijímaní. Kategória „iné“ zahŕňa napr. informovanie o vyhlásení Európskeho parlamentu o historickom povedomí, podpora klimatického štrajku, upozornenie na šírenie dezinformácií o povinnom očkovaní, ako aj správa o opakovanej voľbe výkonného riaditeľa/výkonnej riaditeľky Strediska.

Okrem vydávania mediálnych správ poskytlo Stredisko odpovede na otázky novinárov, či už elektronickou formou, telefonicky alebo rozhovorom priamo na kameru. V rámci tejto štatistiky bolo poskytnutých 8 rozhovorov (viď tabuľka č. 17).

Tabuľka č. 17: Poskytnuté odpovede a vyžiadané rozhovory

Poskytnuté rozhovory a odpovede	Počet	Komu boli poskytnuté/kým boli zverejnené
Bankové účty zamestnancov tretích krajín	1	TV Markíza
Rasizmus a extrémizmus	1	TV Markíza
Stredisko – vznik a postavenie	1	RTVS (Ranné správy)
Diskriminácia v pracovnoprávných vzťahoch	1	SRO1 (Kontakty)
Diskriminácia pri 1. svätom prijímaní	1	Dnes Trnava
Segregácia v Ostrovanoch	2	JOJ, TA3
Diskriminácia v prístupe k predškolskej výchove	1	JOJ

Celkový počet správ za rok 2019, v ktorých sa Stredisko objavilo relevantnou formou, t. j. týkajúcej sa priamo jeho činnosti, je 230.

2.2 Blogy na témy ľudských práv

Stredisko počas roku 2019 publikovalo 10 blogov na stránke www.ludskopravnyblog.wordpress.com. Témy blogov reflektovali aktuálne celospoločenské otázky a ich úlohou bolo prinášať komplexné ľudskoprávne témy širokej verejnosti. Podrobnosti o témach a dosahu blogov sú uvedené v tabuľke č. 18.

Tabuľka č. 18: Blogy publikované Strediskom

Názov (téma)	Dátum zverejnenia	Počet prečítaní
Tak to u nás chodí – That’s showbiz baby (rodové stereotypy a reklama)	21.01.2019	109
S Bohom ostávajú (sloboda vyznania)	08.02.2019	129
Vitajte v Labellande (nálepkovanie a tolerancia)	13.03.2019	29
Šiki riki kruté zvyky – Čo je bežné, nie je nežné (tradície a rodová rovnosť)	17.04.2019	72
Bez farieb je nuda (diverzita)	29.05.2019	47
Pár priateľ stačí mať (inklúzia)	17.07.2019	59
Nie som hoden, aby som vošiel pod svoju strechu? (právo na bývanie)	06.09.2019	39
Bez práce nie sú koláče (work-life balance)	17.10.2019	20
Už je to trápne (reprodukčné práva žien)	08.11.2019	43

2.3 Populárny kvíz na tému ľudských práv

V roku 2019 bol za účelom šírenia osvetu v regiónoch Stredisko populárny kvíz na tému ľudských práv organizovaný v spolupráci s regionálnou kanceláriou Strediska v Žiline. Kvíz sa konal dňa **12.12.2019** v Žiline v Music Club 12 Opíc a to pri príležitosti Medzinárodného dňa ľudských práv. Kvízu sa zúčastnili 4 tímy, ktoré si otestovali vedomosti v oblasti ochrany ľudských práv a nediskriminácie.

3. Zvyšovanie povedomia o ľudských právach, nediskriminácii a Stredisku prostredníctvom webového sídla a sociálnych sietí

Stredisko informuje svoje cieľové publikum o ľudských právach, nediskriminácii a svojich aktivitách prostredníctvom sociálnych sietí. Momentálne spravuje päť kanálov: webové sídlo, Facebook (účet bol založený v apríli 2016), Twitter (založený v novembri 2015), Instagram (založený v máji 2018) a Youtube (sprístupnený v auguste 2018). V rámci svojich možností Stredisko tvorí príspevky s využitím fotografie, grafického dizajnu a videí, v závislosti od trendov a povahy konkrétnej stránky.

3.1 Webové sídlo

Na webovej stránke Strediska (www.snslp.sk) bolo za rok 2019 uverejnených celkom 87 príspevkov. Webová stránka v súčasnosti sprostredkúva návštevníkom informácie o aktivitách Strediska a jeho vyjadreniach k aktuálnym témam týkajúcim sa ľudských práv na Slovensku. Štruktúra webovej stránky umožňuje príspevky ponechať archivované a tým ľahko dohľadateľné.

Webová stránka má z hľadiska funkčnosti a zastaranosti svoje, ktoré neumožňujú využiť plný potenciál informovania návštevníkov o témach súvisiacich s ľudskými právami na Slovensku.

Tabuľka č. 19: Zdieľané príspevky na webovej stránke

Aktuality týkajúce sa Strediska	61
Správy týkajúce sa ľudských práv na Slovensku	13
Vyjadrenia Strediska	13
Spolu	87

3.2 Facebook

Stránka Strediska na sociálnej sieti Facebook (www.facebook.com/Stredisko) za rok 2019 získala 967 nových fanúšikov. Celkový počet fanúšikov tak predstavuje 2027, čo predstavuje nárast o 91 %.

Príspevky sú pridávané ako reakcie na aktuálnu udalosť týkajúcu sa ľudských práv na Slovensku a taktiež slúžia na propagáciu aktivít Strediska a jeho poslania ako národnej inštitúcie na ochranu ľudských práv. Počty príspevkov sú uvedené v tabuľke č. 20.

Nárast počtu fanúšikov, ktorým sa stránka sa páči, je okrem frekventovanejšieho prispievania aj výsledkom sponzorovaných kampaní, ktorých bolo 19. Potreba platenia kampaní vyplýva z povahy stránky, ktorá sťažuje možnosť získavania interakcie organicky, teda bez zaplatenia reklamy. Počet kampaní cielených na zvýšenie počtu fanúšikov bolo 11. Okrem nárastu návštevníkov sa zapríčinili o väčšiu interakciu zo strany užívateľov, ktorí sa mohli vyjadrovať k téme ľudských práv a nediskriminácie. Tieto kampane spolu priniesli nárast o 672 ľudí. Ďalších 6 kampaní sa týkali podpory príspevkov, čím sa zvýšil ich dosah na konkrétne cieľové publikum. Zvyšné 2 kampane promovali podujatia Strediska.

Dňa **08.04.2019** pri príležitosti Medzinárodného dňa Rómov Stredisko pripravilo kampaň „Poprajte im šťastie“, ktorej posolstvom bolo odstránenie predsudkov a stereotypov voči mladým Rómom a Rómkam. Počas dňa boli na sociálnej sieti publikované krátke príbehy študujúcich Rómov a Rómkov a zamestnanci a zamestnankyne Strediska vyšli do ulíc, aby sa opýtali ľudí, čo by popriali mladým Rómom a Rómkam do budúcnosti.

Tabuľka č. 20 Počty príspevkov na Facebookovej stránke Strediska k jednotlivým témam

Ľudské práva, Diskriminácia/ rovné zaobchádzanie	122
Propagácia Strediska (aktivity, publikácie, konferencie...)	66
Spolu	188

3.3 Twitter

Za rok 2019 Stredisko zdieľalo na svojom účte na sociálnej sieti Twitter (www.twitter.com/StrediskoSNSLP) 32 príspevkov a od založenia účtu nadobudlo 93 odoberateľov. Príspevky sú písané v anglickom jazyku, keďže obsahujú materiál určený pre medzinárodné ľudskoprávne organizácie a inštitúcie, ich zástupcov a mimovládne organizácie, ktoré sa zaoberajú podporou a ochranou ľudských práv. Najčastejšie Stredisko zdieľalo aktivity realizované inou organizáciou, na ktorých sa zúčastnilo. Twitter nemá Slovensku medzi sociálnymi sieťami dominantné postavenie, čo sa odzrkadľuje aj na jeho menšom dosahu. Počty príspevkov sú uvedené v tabuľke č. 21.

Tabuľka č. 21: Zdieľané príspevky na sociálnej sieti Twitter

Eudské práva, Diskriminácia/ rovné zaobchádzanie	7
Aktivity Strediska	11
Propagácia a podpora udalostí uskutočnených inou organizáciou	14
Spolu	32

3.4 Instagram

V priebehu roka 2019 získalo konto Strediska (www.instagram.com/snslp_snchr) 112 odoberateľov a odberateľiek a uverejnilo 148 príspevkov, týkajúcich sa zväčša Strediska a jeho aktivít. Z dôvodu povahy Instagramu ako vizuálneho média obsahujú príspevky fotografie a vizuály upravené špeciálnym grafickým programom, ako aj krátke videá so zvukovým materiálom.

Tabuľka č. 22 : Zdieľané príspevky na sociálnej sieti Instagram

Aktivity Strediska	105
Propagácia a podpora udalostí uskutočnených inou organizáciou	31
Propagácia aktivít prostredníctvom videa	12
Spolu	148

3.5 YouTube

V roku 2019 pribudli na kanály Strediska na stránke YouTube (<https://www.youtube.com/channel/UCorDLvJWMdaOFKt84rR3L2Q>) 3 videá, ktoré videlo vyše 22 000 ľudí. Účet slúži ako úložisko videí, ktoré Stredisko zdieľa na ostatných sociálnych médiách, preto sa štatistiky nemusia zhodovať s celkovým dosahom na ľudí. Dve pridané videá boli vytvorené za účelom kampane na podporu ľudských práv a nediskriminácie a tretie bolo vytvorené za účelom propagácie právnych služieb Strediska. Na zvýšenie viditeľnosti mali videá zaplatenú reklamu vo forme efektívneho zamerania na používateľov, ktorých by mohla zaujať.

Aktivity mimo plánu činnosti

Podcasty

V roku 2019 začalo Stredisko vydávať podcasty pod názvom #NoPráve. Cieľom podcastov je prostredníctvom rozhovorov s odborníčkami a odborníkmi z praxe, ako aj s laikmi a laičkami, vzdelávať o témach v oblasti ľudských práv. Formou rozhovorov boli zverejňované na profile noprave.podbean.com.

Zastúpenie hostí bolo rodovo vyvážené, kedy v každej epizóde okrem troch dostal

priestor jeden muž a jedna žena. Celkový dosah podcastu a počet jeho vypočítí je problematické sledovať podrobne, keďže platformy preberajú zdrojový kód podcastu a prezentujú ho ako svoj vlastný. Dáta uvedené v tabuľke č. 23 boli získané kombináciou štatistík platformy podbean.com a sociálnej siete Facebook a môžu byť preto nepresné.

Tabuľka č. 23: Podcasty vydané Strediskom v roku 2019

Názov (téma)	Hostia	Zverejnené	Dosah na Facebooku	Počet vypočítí
NoPráve začíname (mandát a pôsobnosť Strediska)	Katarína Szabová (Stredisko)	01.03.2019	1 090	58
Zodpovedné podnikanie aneb Rob tak, aby dobre bolo (zodpovedné podnikanie)	Marián Németh (Piskacie.sk) Michal Kišš (Nadácia Pontis)	04.04.2019	323	51
Neviditeľné komunity (marketing marginalizovaných komunit)	Dominika Jašeková (OZ Odyseus) Roman Samotný (Filmový festival inakosti)	09.05.2019	2 811	37
Diverzita aneb Bez farieb je nuda (diverzita v reklame, diverzita ako hodnota Európy)	Vladimír Kurek (Triad Advertising) Lucia Kleštincová (Európska Komisia)	05.06.2019	291	44
Inklúzia alebo Áno aj ty (inkluzívne školstvo, inkluzívne sociálne služby)	Radovan Kyrinovič (Sokratov Inštitút) Ivana Hečková (Aktuality.sk)	10.07.2019	17 997	38
Právo na bývanie (sociálne bývanie na Slovensku)	Michal Riečanský (Stredisko) Alexandra Kárová (OZ Vagus)	23.08.2019	312	8
Work life balance (rovnováha pracovného a súkromného života)	Oľga Pietruchová (Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR) Lubomír Dranga (OZ Múdry pes)	26.09.2019	228	27
Z odbornosti ku rovnosti (reprodukčné práva a sexuálne práva)	Datra (Rozpor) Barbora Holubová (sociologička)	25.10.2019	3 477	8

Mladosť pochabosť <i>(diskriminácia mladých ľudí)</i>	Jakub Dančo <i>(Národný mládežnícky parlament)</i> Katarína Batková <i>(Rada mládeže Slovenska)</i>	20.11.2019	813	26
Ľudské NoPráva <i>(mýty a nepravdy a ľudských právach)</i>	Zuzana Številová <i>(Správna rada Strediska)</i>	10.12.2019	1 240	62